

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GIŻYCKIEGO ZA 2023 ROK

Podstawa działania:

Ustawa z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
(t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416)

Teren działania:

Miasto Giżycko
Miasto – Gmina Ryn
Gmina Giżycko
Gmina Kruklanki
Gmina Miłki
Gmina Wydminy

Spis treści:

Wprowadzenie.....	2
Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska.....	3
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	11
Środowisko pracy.....	17
Higiena Dzieci i Młodzieży.....	24
Zwalczanie chorób zakaźnych	28
Szczepienia ochronne.....	35
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	38
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna.....	40

Stan sanitarno – epidemiologiczny powiatu giżyckiego w 2023 roku

Jak co roku przedstawiamy Państwu raport o stanie sanitarno-higienicznym powiatu giżyckiego. Celem powstania raportu było przedstawienie kompleksowej analizy stanu sanitarnego naszego regionu, która może posłużyć jako materiał do dalszych analiz i podejmowania działań, na rzecz utrzymania bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, poprzez prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i nadzoru sanitarnego realizowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szeroko pojętej ochrony zdrowia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, którą kieruje Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej, ustalając ogólne kierunki działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej koordynując i nadzorując działalność tych organów. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Giżycku jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa wchodzi w skład rządowej administracji zespolonej w województwie. Główny Inspektor Sanitarny w postępowaniu administracyjnym jest organem wyższego stopnia w stosunku do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny jest organem wyższego stopnia w stosunku do Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych.

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku jest dbanie o zdrowie mieszkańców powiatu giżyckiego w każdym aspekcie życia, pracy i wypoczynku. Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi poprzez: promowanie zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa zdrowotnego wody, prowadzenia nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz przedmiotów użytku, warunkami pracy, warunkami wypoczynku i rekreacji, higieny procesów nauczania i wychowania. Dużym wyzwaniem jest przeciwdziałanie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, personel i używany sprzęt oraz warunki w zakładach pracy poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Raport o stanie sanitarnym powiatu jest dokumentem podsumowującym szeroki zakres działań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w obszarze nadzoru sanitarnego mającego na celu utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego mieszkańców powiatu giżyckiego. Powstał w oparciu o dane zebrane przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku podczas kontroli sanitarnych. Obrazuje najczęstsze zagrożenia zdrowotne występujące w naszym regionie w roku 2023 w aspekcie zadań z zakresu: higieny komunalnej, higieny żywności i żywienia, higieny środowiska pracy i edukacji, epidemiologii, szczepień ochronnych, promocji i oświaty zdrowotnej, nadzoru zapobiegawczego, które to kierunki są jednymi z najważniejszych w naszej działalności.

W 2023 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku wg ewidencji było 1848 obiektów, w których przeprowadzono 2377 kontroli sanitarnych. Pobrano do badań laboratoryjnych 330 próbek. Wydano: 723 decyzje (w tym 429 merytorycznych), 87 postanowień oraz 11 tytułów wykonawczych. Za zaniedbania sanitarno-higieniczne nałożono 47 mandatów karnych na kwotę 11050 zł.

Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska

Ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi, że do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące m.in. higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Powyższe zadania realizują pracownicy pionu higieny komunalnej, czuwając nad bezpieczeństwem sanitarnym ludności poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i urządzeniami wodnymi.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

W 2023 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowały się 282 obiekty w tym: 253 obiektów użyteczności publicznej, wśród nich m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, schroniska, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), baseny, ustępy publiczne, dworce, przystanie jednostek pływających, cmentarze, 21 urządzeń wodnych (w 2022 roku liczba wodociągów 21) oraz 8 kąpielisk (w 2022 – 8 kąpielisk).

Przeprowadzane kontrole, obejmujące swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w większości przypadków nie wykazały zaniedbań sanitarno-porządkowych. Spośród 282 obiektów w 2023 roku, skontrolowano 251 obiektów (89,00%). Niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny i sanitarno- technicznym, stwierdzono w 8 obiektach użyteczności publicznej. Były to 3 obiekty wczasowo-turystyczne (*hostel twierdza Boyen, 1 obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy, 1 obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy- jakość wody basen oraz stan sanitarno- techniczny obiektu*), *Orlik przy Szkole Podstawowej Nr 7, kaplica Miłki, Kaplica Wilkasy*, 1 salon kosmetyczny, 1 podmiot leczniczy co stanowiło 3,6 % ogółu skontrolowanych (w 2022 roku obiekty z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym stanowiły 2,9 % ogółu skontrolowanych, w 2021 roku obiekty z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym stanowiły 6,7% ogółu skontrolowanych).

W 2023 roku przeprowadzono 335 kontroli sanitarnych, wydano 92 decyzje merytoryczne oraz 12 decyzji płatniczych (kwota – 1 921 zł), 30 postanowień, pobrano 147 prób (m.in. próby wody do spożycia, wody z kąpielisk, wody z basenów). Nałożono 3 mandaty karne (1 – za niesterylne narzędzia w salonie kosmetycznym, 1 - za porzucane śmieci na posesji w obiekcie hotelarskim, 1 – za brudne materace i poduszki w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Giżycku).

Baza noclegowa

Hotele, pensjonaty i motele oraz ośrodki wypoczynkowe stanowią bazę noclegową naszego powiatu. Pod nadzorem pionu higieny komunalnej w 2023 roku znajdowało się: 13 hoteli, 1 motel, 4 pensjonaty, 6 campingów oraz 58 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie (skontrolowano ogółem 74 obiekty). Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek świadczących usługi hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu (m.in. pokoi noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych), postępowanie z bielizną oraz przestrzeganie zasad higieny przez personel. Standard kontrolowanych obiektów systematycznie się poprawia. W dwóch obiektach turystycznych (obiekty będące w użytkowaniu przedsiębiorcy: 1 obiekt agroturystyczny, 1 miejsce do ustawiania namiotów) w wyniku prowadzonego postępowania uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego i zakończono postępowanie. W trzech obiektach wczasowo-turystycznych prowadzone jest postępowanie administracyjne: w dwóch stwierdzono zły stan sanitarno – techniczny (*Hostel Twierdza Boyen w Giżycku oraz 1 w użytkowaniu przedsiębiorcy*), w jednym zły stan higieniczno-sanitarny (*obiekt w użytkowaniu przedsiębiorcy- jakość wody basen*).

Wystawiono mandat karny na kwotę 300 zł na obiekt agroturystyczny (będący w posiadaniu przedsiębiorcy) - stwierdzono nieprawidłowości (porzucane śmieci wokół kontenerów), wszczęto postępowanie administracyjne. Postępowanie administracyjne zakończono w sierpniu 2023 r. Nie wydawano decyzji administracyjnej.

Bezpieczeństwo osób podróżujących – dworce

W ewidencji znajduje się 1 dworzec PKP (postępowanie zakończono w 2023 r.), 4 przystanki PKP, 1 przystanek PKS. Stan sanitarny oceniono jako dobry.

Obiekty rekreacji wodnej

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2625 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpielii (Dz. U. z 2019 r., poz. 255 z późn. zm.) i Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii (Dz. U. z 2018 r., poz. 2476), określa sposób zarządzania jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii, nadzoru nad jakością wody, nakłada obowiązki na organizatorów kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy państwowej inspekcji sanitarnej.

W 2023 roku uchwałami rad miast i gmin na terenie powiatu giżyckiego wyznaczono 8 kąpielisk (*jak w latach poprzednich*):

- kąpielisko miejskie w Giżycku (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Ośrodek Szkolenia Fizycznego - Szkolenia Wodnego Wilkasy (Jezioro Niegocin)
- kąpielisko Gwarek, Piękna Góra (Jezioro Tajty)

- kąpielisko Centralnego Ośrodka Sportu - Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku (Jezioro Kisajno),
- kąpielisko Camp Junior, Kruklanki (Jezioro Gołdopiwo)
- kąpielisko na jeziorze Ołów w Rynie (Jezioro Ołów)
- kąpielisko #KruklankiPlaża (Jezioro Gołdopiwo)
- kąpielisko Ośrodek Dydaktyczno-Sportowy AWF Warszawa; Piękna Góra (jezioro Kisajno)

Jakość wody w w/w kąpieliskach odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17.01.2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (t. j. Dz.U. z 2019 r. poz.255 z późn. zm.). Wydano 33 bieżące oceny jakości wody (w 2022 r. – 32 bieżące oceny jakości wody, w 2021- 34 bieżących ocen jakości wody). Wydano 8 ocen sezonowych po zakończeniu sezonu, woda przydatna do kąpeli w sezonie 2023 oraz 2 oceny 4-letnie: kąpielisko miejskie w Giżycku, kąpielisko Ośrodek Dydaktyczno- Sportowy AWF w Warszawie) - jakość doskonała (w 2022 - 8 ocen sezonowych jakości wody oraz wydano 1 ocenę 4 letnią: kąpielisko na jeziorze Ołów w Rynie - jakość doskonała, w 2021 - 8 ocen sezonowych jakości wody oraz wydano 4 oceny 4 letnie: kąpielisko Gwarek, Kąpielisko Camp Junior Chris, Kąpielisko Resort Niegocin, kąpielisko Centralnego Ośrodka Sportu-Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku – (COSD-OPO) - jakość doskonała). Ponadto w sezonie 2023 r. organizatorzy miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli zbadali na zlecenie wodę powierzchniową z 6 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Jakość wody odpowiadała wymaganiom w/w rozporządzenia. Wydano 12 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpeli. Zgodnie z obowiązującymi przepisami organizator bada wodę nie wcześniej niż 10 dni przed sezonem oraz przynajmniej raz w trakcie jego trwania (w sezonie 2022 zbadano wodę na zlecenie organizatorów z 8 miejsc wykorzystywanych do kąpeli i wydano 16 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpeli, w sezonie 2021 – zbadano wodę z 5 miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli i wydano 10 bieżących ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do kąpeli).

Zarówno kąpieliska, jak i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli muszą być właściwie oznakowane przez ich organizatora i tylko w przypadku takich miejsc osoby korzystające z kąpeli mają pewność, że woda w nich jest systematycznie badana i nie stanowi zagrożenia zdrowotnego. W 2023 roku w badanych kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli nie stwierdzono zakwitu sinic (podczas zakwitu sinic niebezpieczeństwo dla zdrowia osób korzystających z kąpeli stanowią produkowane przez nie toksyny. U osób wrażliwych w wyniku kontaktu z toksynami mogą wystąpić podrażnienia i zmiany skórne, np. rumień, wysypka grudkowata, pokrzywka, świąd skóry, zapalenia spojówek).

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trakcie sezonu kąpielowego wydaje komunikaty informujące o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli. Komunikaty są zamieszczane na stronie internetowej WSSE w Olsztynie. Dokładne informacje na temat przydatności wody w poszczególnych kąpieliskach na terenie powiatu i województwa można uzyskać we właściwych terenowo Powiatowych Stacjach Sanitarno-

Epidemiologicznych oraz z serwisu kąpieliskowego aktualizowanego w każdą środę (w sezonie kąpielowym), znajdującego się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem: <http://www.gis.gov.pl>

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) nakłada na zarządzających basenami badanie jakości wody, zgodnie z ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym harmonogramem. W przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów określonych w w/w rozporządzeniu zarządzający podejmuje działania naprawcze oraz przeprowadza powtórne badanie jakości wody potwierdzające spełnienie wymagań, o czym informuje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W powiecie giżyckim w 2023 roku pod nadzorem inspekcji sanitarnej znajdowało się 5 basenów kąpielowych krytych. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi dotyczył zarówno oceny stanu technicznego obiektu, jak i oceny jakości wody.

W minionym roku prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w basenach:

- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (basen duży) stwierdzono ponadnormatywną zawartość chloroformu (15.12.2023 r, wszczęto postępowanie administracyjne), podjęto działania naprawcze- termin 20.01.2024 r.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach niewłaściwa jakość wody ciepłej użytkowej w prysznicu - stwierdzono bakterie z rodzaju Legionella, skażenie średnie (12.12.2023 r. wszczęto postępowanie administracyjne), podjęto działania naprawcze - termin 20.01.2024 r.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (basen duży, basen mały) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C (22.11.2022 r, wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, zakończono postępowanie 16.01.2023r.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (basen duży) stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C (08.05.2023 r., wydano decyzję administracyjną), podjęto działania naprawcze, uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (system cyrkulacji) – stwierdzono ponadnormatywną mętność (08.12.2022 r, wydano decyzję administracyjną), podjęto działania naprawcze, uzyskano poprawę 19.01.2023 r.

W 2023 r. prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody ciepłej:

- Giżycka Ochrona Zdrowia Sp. z o.o., ul. Warszawska 41- niewłaściwa jakość wody ciepłej użytkowej - oddział neonatologii (kontrola wewnętrzna) - stwierdzono bakterie z rodzaju Legionella, skażenie wysokie, w związku z powyższym wyłączono z użytkowania prysznic na oddziale neonatologii oraz na oddziałach, gdzie przebywają pacjenci o obniżonej odporności (01.06.2023 r. wydano decyzję administracyjną), w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach niewłaściwa jakość wody ciepłej użytkowej w prysznicu - stwierdzono bakterie z rodzaju Legionella, skażenie średnie (12.12.2023 r. wszczęto postępowanie administracyjne), podjęto działania naprawcze - termin 20.01.2024 r.

W 2023 r. uzyskano poprawę i zakończono postępowanie administracyjne z 2022 roku –

- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (basen duży, basen mały) – stwierdzono ponadnormatywną ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C (22.11.2022 r. wydano decyzję administracyjną, w wyniku podjętych działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.
- AZS COSA Ośrodek w Wilkasach (system cyrkulacji) – stwierdzono ponadnormatywną mętność (08.12.2022 r, wydano decyzję administracyjną), podjęto działania naprawcze - uzyskano poprawę jakości wody i umorzono postępowanie.

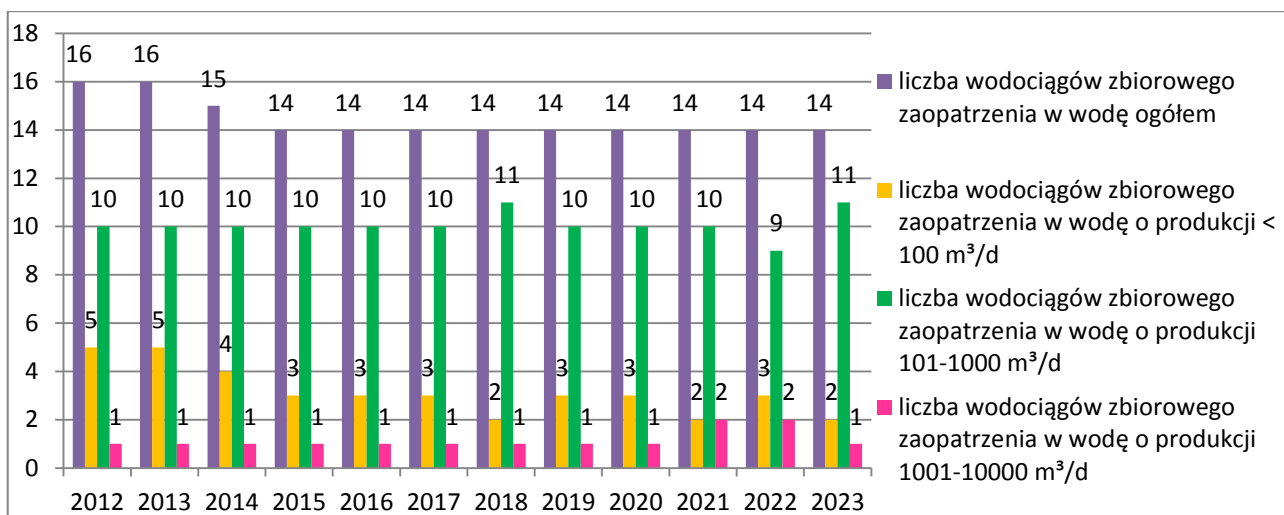
W 2023 r. oceniono jako nieodpowiadający wymaganiom – basen w Ośrodku AZS COSA w Wilkasach.

Monitoring jakości wody do spożycia

Podstawę zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych, które pierwotnie nie są zanieczyszczone bakteriologicznie i nie wymagają stałej dezynfekcji wody. Chlorowanie wody stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych, w razie wtórnego zanieczyszczenia bakteriologicznego i profilaktycznie – po przeprowadzanych remontach i modernizacjach na ujęciach i sieciach wodociągowych. Cechą charakterystyczną wód podziemnych jest wysoka zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz związana z tym podwyższona mętność.

W 2023 roku wodę do spożycia dla 52 560 mieszkańców naszego powiatu dostarczało 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę – zgodnie z ustawą z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U z 2023 r. poz. 537 z późn zm.). Liczba wszystkich urządzeń wodnych do zaopatrywania w wodę w 2023 roku przedstawiała się następująco:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:
 - a) o wydajności <math><100\text{ m}^3/\text{d}</math> – 2
 - b) o wydajności $101\text{-}1000\text{ m}^3/\text{d}$ – 11
 - c) o wydajności $1001\text{-}10000\text{ m}^3/\text{d}$ – 1
- inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia – 7

W 2023 roku liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w stosunku do 2022 roku nie zmieniła się. Około 98,39 % mieszkańców powiatu giżyckiego korzysta z wody wodociągowej, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych.

Gmina	Liczba ludności	Liczba wodociągów publicznych	Liczba ludności zaopatrwanej z wodociągów publicznych	Stożek zwodociągowania terenu w %
miasto Giżycko	26205	1	26205	100,00
miasto i gmina Ryn	5367	1	5262	98,04
gmina Giżycko	8846	4	8656	97,85
gmina Kruklanki	3059	2	2990	97,74
gmina Miłki	3656	2	3590	98,19
gmina Wydminy	5944	4	5857	98,53
Razem	53077	14	52560	98,39

Zgodnie z przepisami prawnymi (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) w przypadku przekroczeń parametrów mikrobiologicznych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia bądź brak przydatności wody do spożycia i nakazuje podjęcie przez podmiot działań naprawczych. Jeżeli przekroczenie dopuszczalnych wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarza zagrożenia dla zdrowia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia i wydaje decyzję administracyjną

określając dopuszczalne wartości parametryczne oraz termin na doprowadzenie jakości wody do właściwego składu. (Zgodnie z powyższym rozporządzeniem i interpretacją Głównego Inspektora Sanitarnego, jeżeli wartości parametrów fizyko - chemicznych nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia, a podjęte działania naprawcze są wystarczające, przedsiębiorca ma 30 dni na doprowadzenia wody do właściwej jakości. W uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody właściwego państwowego inspektora sanitarnego czas może zostać wydłużony do 60 dni, dopiero w przypadku braku, w w/w terminie, doprowadzenia wody do należytej jakości, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdza warunkową przydatność wody do spożycia określając termin trwania przekroczenia oraz dopuszczalną wartość parametryczną jaką w tym czasie może osiągnąć dany parametr).

W roku sprawozdawczym prowadzono postępowanie administracyjne dotyczące jakości wody w 1 wodociągu publicznym i 1 wodociągu lokalnym (skład bakteriologiczny).

W 2023 r. wydano 8 decyzji administracyjnych dotyczących jakości wody (bakteriologia) :

- **wodociąg publiczny Brożówka** - dnia 24.04.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie bakteriologiczne wody bakteriami z grupy coli (<10 jtk/100 ml) oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C (>300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Dnia 27.04.2023 r. Uchylono decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na zanieczyszczenie bakteriologiczne wody bakteriami z grupy coli oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w 22 C° .
Wydano nową decyzję.
- **Wodociąg publiczny Brożówka** - dnia 26.04.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono brak przydatności wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie bakteriologiczne wody bakteriami enterokoki (1 jtk/100 ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uchylono decyzję stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia. Wydano nową decyzję.
- **wodociąg publiczny Brożówka** - dnia 28.04.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie bakteriologiczne wody bakteriami z grupy coli (<10 jtk/100 ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uchylono decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na obecność grupy coli oraz wydano nową decyzję.
- **wodociąg publiczny Brożówka** - dnia 08.05.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie bakteriologiczne wody bakteriami z grupy coli (<10 jtk/100 ml) oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C (>300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uzyskano poprawę jakości wody, dnia 19.05.2023 r. - zakończono postępowanie.

- **wodociąg publiczny Brożówka** - dnia 26.05.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C (>300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uzyskano poprawę jakości wody, dnia 09.06.2023 r. - zakończono postępowanie.
- **wodociąg publiczny Brożówka** - dnia 23.11.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C (>300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (chlorowanie sieci, płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uzyskano poprawę jakości wody, dnia 07.12.2023 r. - zakończono postępowanie.
- **wodociąg lokalny AWF Piękna Góra** - dnia 30.05.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody – nieprawidłowe zmiany ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C >300 jtk/1ml). Podjęto działania naprawcze (płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uzyskano poprawę jakości wody dnia 22.06.2023 r. - zakończono postępowanie.
- **wodociąg lokalny AWF Piękna Góra** - dnia 06.09.2023 r. wydano decyzję administracyjną - stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia ze względu zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody – nieprawidłowe zmiany ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C >300 jtk/ 100ml). Podjęto działania naprawcze (płukanie, ponowne pobranie prób, komunikat). Uzyskano poprawę jakości wody dnia 25.10.2023 r. - zakończono postępowanie.

W 2023 r. wydano decyzję zezwalającą na warunkowe wprowadzenie do sieci wody częściowo uzdatnionej w związku z modernizacją SUW wodociągu publicznego Brożówka - zakończono postępowanie.

Poprawa stanu sanitarno- techniczny Stacji Uzdatniania Wody w roku sprawozdawczym:

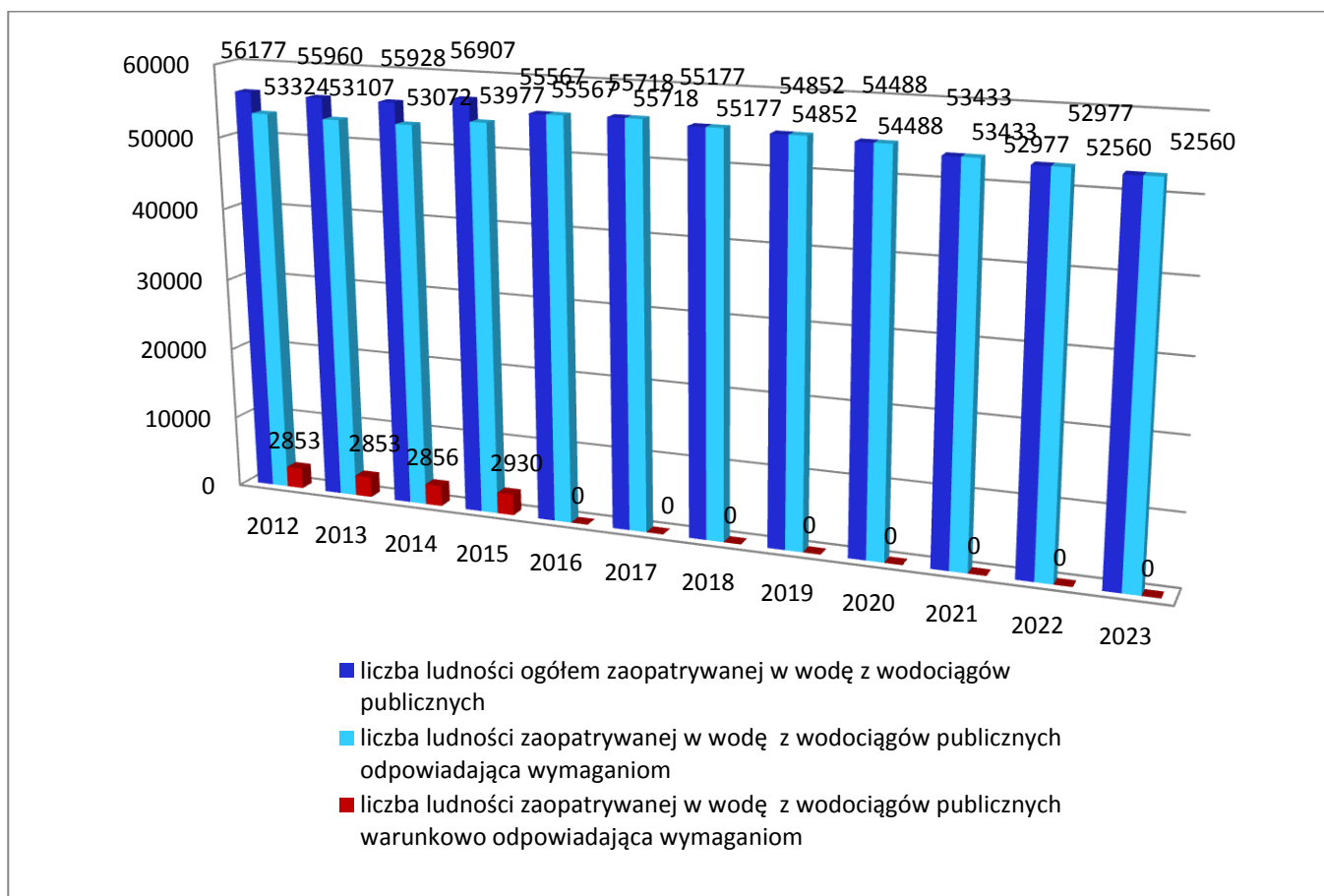
- wodociąg publiczny Wydminy - prowadzone było postępowanie administracyjne, uzyskano poprawę, zakończono postępowanie administracyjne.
- wodociąg publiczny Pamry - prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące stanu sanitarno - technicznego Stacji Uzdatniania Wody, uzyskano poprawę, zakończono postępowanie administracyjne z 2022 r.

W 2023 roku na skutek działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzyskano poprawę jakości wody:

- wodociąg publiczny Brożówka
- wodociąg lokalny AWF Piękna Góra

O warunkowej przydatności wody do spożycia decydują w głównej mierze podwyższone wartości żelaza i manganu, które świadczą o niewłaściwie prowadzonym procesie uzdatniania wody. Parametry te nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi, jednak budzą duże zastrzeżenia konsumentów ze względu na niepożądane zmiany cech organoleptycznych wody – w 2023 roku nie wydawano decyzji stwierdzającej warunkową przydatność wody do spożycia (skład fizyko-chemiczny).

Podsumowując, w 2023 roku 14 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie naszego powiatu produkuje wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzeniu. Ministra Zdrowia. z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) t. j. 100% osób korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (liczba ludności – 52 560 osób).

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie giżyckim w 2023 roku obejmowała nadzorem 843 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz 21 miejsc obrotu materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

Kontrolowała w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością.

W skontrolowanych 504 nadzorowanych obiektach (co stanowi 58,33% zaewidencjonowanych) przeprowadzono 774 kontrole sanitarne (w 2022 roku – 703), w tym 106 interwencyjnych (w 2022 roku – 83).

W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości wydano 123 decyzje administracyjne. Ponadto wydano 67 decyzji zatwierdzających działalność zakładów i 47 decyzji o wykreśleniu z rejestru PIS (ogółem wydano 237 decyzji, w 2022 - 217). Za stwierdzone podczas kontroli uchybienia higieniczno-sanitarne nałożono 43 mandaty karne na łączną kwotę 10 050 zł (w 2022 – 33/6550 zł) Kierując się analizą ryzyka szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały zły stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym, tzn. ciastkarnie, zakłady garmażeryjne i zakłady żywieniowe.

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2023 roku dużo uwagi poświęcono m.in.:

- nadzorowi nad warunkami sanitarno-higienicznymi bloków żywienia w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- nadzorowi nad obiektami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowych obiektów ruchomych/ tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez;

Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był na podstawie jednolitych kryteriów, tzw. arkusza ocen. Ocenę negatywną otrzymują zakłady, w których stwierdzone są odstępstwa od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności. W powiecie giżyckim wszystkie zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Nie mniej jednak, w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2023 roku odnotowywano nieprawidłowości: m.in.

- w zakładach produkcji żywności:
 - zły stan sanitarny ścian, sufitów;
 - personel pracuje w odzieży prywatnej;
 - brak dostatecznej powierzchni ociekowej przy stanowisku do mycia sprzętu produkcyjnego;
- obrotu żywnością:
 - zły stan sanitarny regałów, podłóg, sufitów;
 - artykuły spożywcze przetrzymywane bezpośrednio na posadzce, brak dostatecznej ilości podestów / regałów;
 - środki spożywcze sprzedawane na wagę przepakowywane do opakowań zastępczych- brak znakowania;
 - nie przedkładano do wglądu orzeczeń do celów sanitarno- epidemiologicznych pracownikom;

- żywienia zbiorowego otwartego:

- surowce, produkty kulinarne poddawane mrożeniu bez właściwego znakowania;
- niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;
- w zakładzie przy umywalkach do mycia rąk, brak bieżącej ciepłej wody oraz ręczników jednorazowego użytku;
- pojemniki na odpady bez przykryw;

- w tym małej gastronomii:

- niezachowanie właściwej higieny osobistej pracowników mających kontakt z żywnością;
- w zakładzie przy umywalkach do mycia rąk, brak bieżącej ciepłej wody oraz ręczników jednorazowego użytku.

Właściciele modernizują zakłady w miarę swoich możliwości finansowych i usuwają bieżące niezgodności, a w ramach opracowanych i wdrożonych systemów GHP/GMP zapewniają, aby produkowana i wprowadzana do obrotu żywność była bezpieczna dla konsumenta.

Odnotowuje się stale zwiększającą liczbę nowoczesnych urządzeń chłodniczych z automatyczną regulacją, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i umożliwia ich właściwą segregację.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych.

W powiecie giżyckim od 2004 r. realizowany jest *plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu* tworzony na podstawie *Krajowego planu poboru próbek* na dany rok wskazujący liczbę i kierunki badań próbek żywności w zależności od liczby mieszkańców oraz liczby funkcjonujących obiektów produkcji żywności w powiecie. Niezależnie od ustalonego planu, w przypadku wystąpienia podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu czy zatruc pokarmowych, również pobierane są próbki.

W 2023 roku zbadano ogółem 183 próbki, w tym:

- 171 próbek żywności (krajowe, z importu, z UE)
- 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (z importu)
- 10 wymazów sanitarnych – (z rąk pracowników i sprzętu kuchennego)

Badano między innymi:

- mleko i przetwory mleczarskie – 7
- desery i lody do jedzenia łyżeczką- 26
- wyroby piekarnicze, cukiernicze i ciastkarskie oraz ziarna zbóż – 14
- drób, podroby i produkty drobiarskie - 2
- mięsno, podroby i produkty mięsne – 13

- wyroby garmażeryjne i kulinarne- 10
- ryby i owoce morza – 20
- warzywa (w tym strączkowe) –29
- owoce i ich podstawowe produkty pochodne – 16
- żywność dla niemowląt i małych dzieci - 4

Jakość zdrowotna środków spożywczych.

Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych próbek żywności należących do 20 grup asortymentowych, zarówno produkcji krajowej, jak i z importu, tzn. pochodzących z innych krajów UE oraz z krajów trzecich. Zakres badań obejmował wiele parametrów dotyczących zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania. Spośród 183 próbek pobranych w 2023 roku zakwestionowano – 8 próbek żywności i 7 wymazów sanitarnych:

- **5 próbek lodów z automatu** - badania wykazały przekroczenie liczby bakterii z rodziny *Enerobacteriaceae*;
- 1 próbkę jarmużu - przekroczenie pozostałości pestycydu: Tebuconazole;
- 2 próbki kontrolne posiłków – stwierdzono obecność *Staphylococcus aureus*;
- 7 wymazów sanitarnych, w tym 4 z rąk personelu kuchennego i 3 ze sprzętu kuchennego – przekroczona ogólna liczba drobnoustrojów na badanej powierzchni.

Pozostałe wyniki badań próbek żywności były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

W odniesieniu do żywności zagrażającej zdrowiu konsumentów podejmowano działania w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF). W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego: w Olsztynie, Ełku, Suwałkach, Powiatowego Lekarza Weterynarii w Giżycku otrzymał 41 powiadomień, celem podjęcia stosownych działań. Wśród otrzymanych powiadomień - 5 stanowiło powiadomienia alarmowe wymagające szybkiego wycofania produktów z obrotu, 10 – informacyjnych w celu podjęcia działań, 26 - informacyjnych w celu zwrócenia uwagi. Powiadomienia dotyczyły żywności.

Powiadomienia dotyczyły m.in.:

- stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnego poziomu barwnika E 124 – czerwień koszenilowa A (26,7 mg/l) w skoncentrowanym napoju do rozcieńczania pn. Boisson concentrée à diluer, Bitter;
- stwierdzenia obecności *Salmonella Enteritidis* w 5 próbkach mięsa drobiowego;
- niezadeklarowanego alergenu - glutenu w produkcie bezglutenowym 100 % Makaron z kukurydzy;

- wykrycia obecności bakterii Salmonella Infantis w 1 z 5 próbek produktu pn. Majeranek suszony;
- klient w aptece zakupił suplement diety pn. „Balsam Jerozolimski Forte” 200ml, a wewnątrz opakowania znajdował się inny produkt: „Antinervinum”;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu chlorpiryfosu metylu w ilości $0,038 \pm 0,019 \text{ mg/kg}$ w produkcie pn. Cytryny;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A ($4,9 \pm 1,1 \text{ } \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn. Otręby żytnie;
- stwierdzenia przekroczenia poziomu odniesienia dla obecności akryloamidu ($809 \pm 81 \text{ } \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn. Herbatniki Petit Beurre Apetitki, herbatniki premium biscuits;
- stwierdzenia przekroczenia NDP deoksynivalenolu w produkcie pn. Pączki kukurydziane z Małego Beskidu,
- stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych ($2283 \pm 365 \text{ } \mu\text{g/kg}$) w suplemente diety pn.: HERBS, Tymianek i Podbiał;
- stwierdzenia zawartości niedozwolonej substancji dodatkowej - kwasu sorbowego w suplemente diety pn. "Syrop Lipa Malina Kids" na poziomie $1621 \pm 162 \text{ mg/l}$;
- stwierdzenia przekroczenia NDP dla Aflatoksyny B1 i sumy Aflatoksyn B1, B2, G1, G2 w ziarnie kukurydzy Popcorn;
- stwierdzenia przekroczenia maksymalnego poziomu estrów glicydołu w produkcie pn. Rafinowany olej palmowy.

W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku na podstawie otrzymywanych list dystrybucyjnych przeprowadził w 54 obiektach żywnościowo - żywieniowych oraz obiektach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością 74 kontrole i uzyskał 59 informacji telefonicznych.

W toku przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów/wyrobów ujętych w powiadomieniach alarmowych.

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W 2023 roku przeprowadzono ocenę jakościową 21 jadłospisów w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (8 – w stołówkach szkolnych, 3 - w stołówkach przedszkolnych, 2 - w stołówkach internatu, 2 – w stołówkach w żłobkach, 5 – w stołówkach na zimowiskach, w szpitalu – (żywienie w systemie cateringowym) - oceniane jadłospisy prawidłowe.

Oceny żywienia dokonywano w 13 obiektach na podstawie listy wspomagającej oceny żywienia w szkole/ przedszkolu/internacie pod kątem spełnienia wymagań ujętych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki

spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154) wszystkie ułożone zgodnie z wytycznymi zawartymi w w/w rozporządzeniu.

Stwierdzono, iż

- na całodienne żywienie składają się środki spożywcze pochodzące z różnych grup środków spożywczych;
- posiłki (śniadanie, drugie śniadanie, obiad) zawierają produkty z różnych grup środków spożywczych;
- nie są używane koncentraty spożywcze;
- od poniedziałku do piątku były podawane nie więcej niż dwie porcje potraw smażonych;
- do smażenia jest używany olej roślinny rafinowany rzepakowy;
- napoje przygotowywane na miejscu zawierają nie więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia;
- każdego dnia były podawane: co najmniej dwie porcje mleka lub produktów mlecznych, co najmniej jedna porcja z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, warzywa lub owoce ,w każdym posiłku, co najmniej jedna porcja produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie
- raz w tygodniu była podawana porcja ryby.

W dalszym ciągu kontynuowano działania, mające na celu wdrożenie zaleceń rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). W toku przeprowadzanych kontroli, udzielano porad, instruktażu oraz wyjaśnień dotyczących problemowych zagadnień, przekazywano informacje dotyczące adresów stron internetowych promujących zdrowe odżywianie dostosowane do aktualnych przepisów prawnych. W związku z wdrożeniem wymagań określonych w wymienionym rozporządzeniu jakość żywienia systematycznie się poprawia.

Wspólne podejmowano działania z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Olsztynie Oddział w Giżycku w zakresie nadzoru nad podmiotami prowadzącymi działalność w obszarze produkcji pierwotnej, przeprowadzono ogółem 2 kontrole.

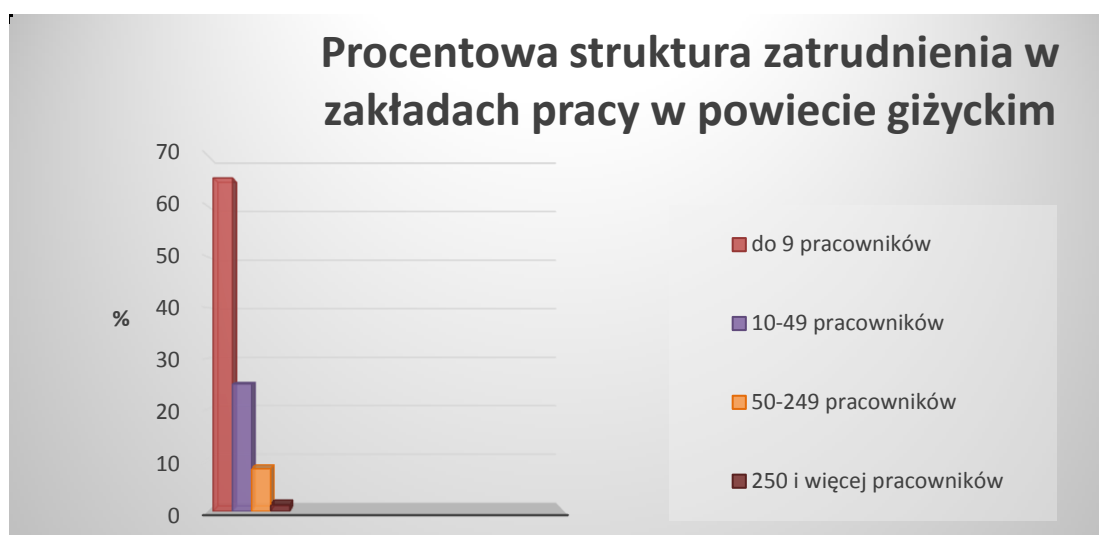
Z przedstawicielami Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono wspólnie 1 kontrolę sanitarną w hurtowni spożywczej na terenie Giżycka w związku z zamówieniami artykułów spożywczych na potrzeby jednostek wojskowych.

Środowisko pracy

Higiena Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy w zakładach pracy, polegający między innymi na ich ocenie, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy (czynników biologicznych, chemicznych, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy), kontroli wyników badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu wymienionych czynników na zdrowie pracujących, prowadzi postępowania w sprawie podejrzenia choroby zawodowej. W zakresie działania jest również nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, detergentami, produktami biobójczymi oraz zawartymi w nich substancjami czynnymi, obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi, sprawowanie nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz środkami zastępczymi.

Tak jak w poprzednich latach, bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2023 roku związany był z wymaganiami od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w tym głównie: kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie czynników rakotwórczych oraz szkodliwych czynników biologicznych, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH - w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów, rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) wprowadzające w UE nowy system klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji chemicznych i mieszanin, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych. Natomiast ustawa o produktach kosmetycznych wykorzystywana jest podczas nadzoru podmiotów wytwarzających, wprowadzających bądź udostępniających na rynku produkty kosmetyczne. Pion higieny pracy sprawował nadzór nad 240 zakładami pracy naszego powiatu, w których zatrudnionych jest 4557 osób. Struktura zakładów, uwzględniająca wielkość zatrudnienia, od wielu lat utrzymuje się na podobnym poziomie:

Wyraźnie większość zakładów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (157 zakładów) to firmy małe, zatrudniające do 9 pracowników, 60 firm zatrudnia od 10 do 49 osób, 20 zakładów zatrudnia powyżej 50 pracowników i 3 największe powyżej 250 osób. Są to: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, GLAMOX WILKASY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ /zmieniona nazwa „ES-SYSTEM” Wilkasy/ i Giżycka Ochrona Zdrowia Sp. z o.o. (szpital).

Główne branże w powiecie giżyckim objęte nadzorem higieny pracy to: drzewno-meblarski (tartaki, zakłady stolarskie), przemysł spożywczy (zakłady produkujące: artykuły mleczarskie, piekarniczo-cukiernicze, mięsno-wędliniarskie), rolny (gospodarstwa rolne, mieszalnie pasz, ферmy), gospodarki leśnej, zbierania, przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów, produkcja sprzętu oświetleniowego, produkcja maszyn do obróbki metalu i przyrządów pomiarowych, wyrobów metalowych (piece co, maszyny rolnicze, sita, siatka ogrodzeniowa, konstrukcje i części metalowe) i z tworzyw sztucznych (okna, łodzie, inne drobne wyroby – asortyment w zależności od zamówienia). Wśród zakładów usługowych dominują warsztaty z branży samochodowej, drzewno-stolarskiej oraz ogólnobudowlanej.

W 2023 roku przeprowadzono 90 kontroli (82 kontrole sanitarne /wraz z wizytacjami/ w 62 zakładach, wszczęto 8 postępowań w sprawie chorób zawodowych). Naruszenie wymogów higieniczno - zdrowotnych stwierdzono w 45% skontrolowanych zakładów.

Łącznie wydano 72 decyzje administracyjne (w tym 8 dotyczących chorób zawodowych).

Decyzje merytoryczne zawierały 91 nakazów, dotyczących w szczególności:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- wyeliminowania bądź ograniczenia do możliwie najniższego poziomu stwierdzone badaniem przekroczone wartości NDN drgań mechanicznych /kończyny górne/,
- stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń pracy, ich wyposażenia (lampy, szyby w oknach),

- stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (pomieszczenia z natryskami ustępami, pomieszczenia szatni z miejscem do spożywania posiłków, szatnie, korytarz komunikacyjny), ich wyposażenia,
- założenia, uzupełnienia bądź aktualizacji wymaganej dokumentacji (orzeczenia lekarskie, zaświadczenia ze szkoleń bhp pracowników oraz pracodawców, karty oceny ryzyka zawodowego, różnego typu rejestry i dokumenty /rejestr prac i rejestr pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym /pył drewna/), rejestr prac i rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych z grupy 3 zagrożenia, spis niebezpiecznych/stwarzających zagrożenie mieszanin chemicznych wraz z kartami charakterystyki,
- zapewnienia szafek do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku pracownika, znaków bezpieczeństwa nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej.

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

W 2023 roku na terenie powiatu giżyckiego znajdowały się łącznie 4 zakłady, w których występowało przekroczenie najwyższych dopuszczalnych natężeń/stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, drgania mechaniczne, czynnik chemiczny). Dwa z nich były skontrolowane w 2023 roku. W jednym z zakładów wystąpiło przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne na stanowisku pracy. Wydana została decyzja dotycząca wyeliminowania lub obniżenia do możliwie najniższego poziomu przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia drgań mechanicznych działających na organizm człowieka przez kończyny górne na stanowisku pracy /decyzja z terminem do końca lipca 2024 roku/. W drugim zakładzie badania środowiska pracy wykazały przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na mangan – frakcja respirabilna na stanowisku pracy. Nie wydano decyzji administracyjnej, w ciągu dwóch tygodni badania środowiska pracy zostały powtórzone, na ich podstawie nie stwierdzono przekroczeń najwyższego dopuszczalnego stężenia manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na mangan - frakcja respirabilna.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku aktualnie znajduje się 31 zakładów, w których pracownicy są narażeni bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi.

W nadzorowanych zakładach pracy na terenie powiatu giżyckiego występują następujące procesy technologiczne, w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, tj.:

- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzy węglowej, smołach i pakach węglowych (zakład kominiarski),
- prace związane z narażeniem na pył drewna,

- prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną- frakcja respirabilna powstająca w trakcie pracy.

Inne czynności, przy których występuje narażenie / kontakt z czynnikami rakotwórczymi są to:

- prace przy wykonywaniu oznaczeń laboratoryjnych w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi jakimi są stosowane substancje i mieszaniny chemiczne,
- stosowanie formaldehydu (wykonywanie rozcieńczeń, utrwalanie materiałów tkankowych do badań histopatologicznych),
- lecznictwo i badania diagnostyczne z wykorzystaniem promieniowania jonizującego typu X (rentgenowskie),
- praca osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym (benzen) na stacji benzynowej,

W roku 2023 skontrolowano 7 zakładów w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze było 83 osoby. W dwóch zakładach stwierdzono uchybienia dotyczące braku rejestru prac oraz braku rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym /pył drewna/, wydano 1 decyzję administracyjną.

Substancje i mieszaniny chemiczne

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był bezpośrednio w zakładach pracy i u podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu nie zewidencjonowano producentów i importerów wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne. Jak wynika z danych kontroli większość podmiotów gospodarczych podlegających przepisom z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin to przedsiębiorcy stosujący w działalności zawodowej substancje chemiczne i mieszaniny – branża związana z produkcją łodzi, spożywcza, stolarsko-meblarska, produkcja przyrządów pomiarowych, sprzętu oświetleniowego, maszyn do obróbki metalu, działalność usługowa związana z turystyką i sportem.

W roku 2023 przeprowadzono łącznie 38 kontroli w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, co stanowi 46% ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących mieszanin chemicznych podczas 5 kontroli. Wydano 4 decyzje administracyjne z nakazami w tym zakresie (uzupełnienie wymaganej dokumentacji).

Produkty biobójcze

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez PSSE w Giżycku w 2023 roku 31 podmiotów wprowadzało do obrotu produkty biobójcze. Przeprowadzono 3 kontrole, podczas 1 kontroli stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie produktów biobójczych – wprowadzanie do obrotu produktu

biobójczego bez wymaganego pozwolenia, produkt został zutyliczowany, w związku z czym nie wydano decyzji administracyjnej.

Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne posiadające szereg legalnych zastosowań, są one przedmiotem obrotu na rynkach regionalnych i światowych, ale niektóre z nich mogą zostać wykorzystane do produkcji narkotyków.

Na terenie naszego powiatu w 2023 roku prekursory narkotyków kategorii 3 (aceton) wprowadzało do obrotu 5 podmiotów. Zewidencjonowano 13 podmiotów stosujących prekursory narkotyków kat. 2 i 3. Przeprowadzono 2 kontrole w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli. Nie wydano decyzji administracyjnych w tym zakresie.

KATEGORIA 2 PODKATEGORIA 2A

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Bezwodnik octowy		2915 24 00	108-24-7

Sole substancji wymienionych w tej kategorii w każdym przypadku, gdy ich istnienie jest możliwe.

PODKATEGORIA 2B

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas fenylooctowy		2916 34 00	103-82-2
Kwas antranilowy		2922 43 00	118-92-3
Piperydyna		2933 32 00	110-89-4
Nadmanganian potasu		2841 61 00	7722-64-7

KATEGORIA 3

Substancja	Nazewnictwo NS (jeśli odmienne)	Kod NS ⁽¹⁾	Nr CAS ⁽²⁾
Kwas chlorowodorowy	Chlorowódór	2806 10 00	7647-01-0
Kwas siarkowy(VI)		2807 00 10	7664-93-9
Toluen		2902 30 00	108-88-3
Eter etylu	Eter dietylowy	2909 11 00	60-29-7
Aceton		2914 11 00	67-64-1
Keton metylo-etylowy	Butanon	2914 12 00	78-93-3

Sole substancji wymienionych w tej kategorii, niebędące solami kwasu chlorowodorowego i kwasu siarkowego(VI), w każdym przypadku gdy istnienie takich soli jest możliwe.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W powiecie giżyckim narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne głównie z 3 grupy zagrożenia występuje w 69 zakładach, co stanowi ok. 30% wszystkich zakładów będących w ewidencji. W 2023 roku skontrolowano 27 zakładów, w których ogółem narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne głównie z 3 grupy zagrożenia, było 138 osób. Przeprowadzono 10 kontroli w tym zakresie. Stwierdzono nieprawidłowości podczas 3 kontroli. Wydano 2 decyzje administracyjne w tym zakresie.

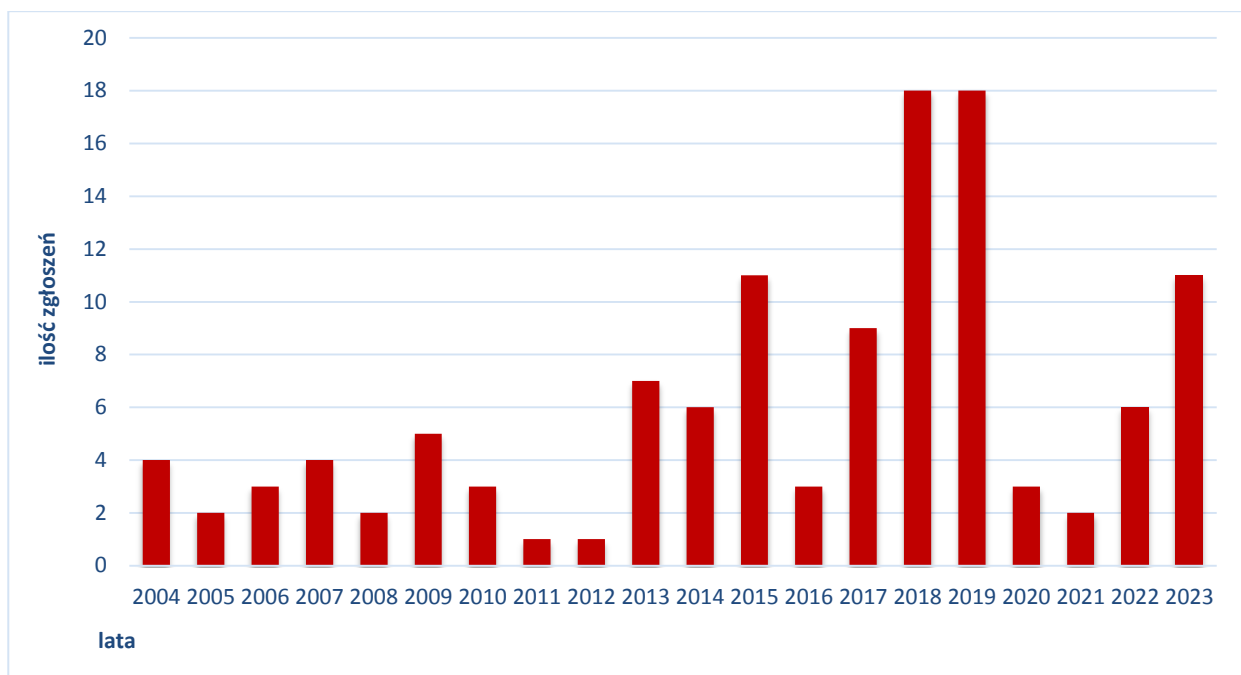
Choroby zawodowe

W 2023 roku wpłynęło 14 zgłoszeń podejrzeń choroby zawodowej. Porównując z rokiem 2022 nastąpił prawie dwukrotny wzrost liczby tych zgłoszeń.

W 2023 roku wydano 8 decyzji stwierdzających chorobę zawodową (pięć dotyczyło boreliozy, 1 dotyczyła przewlekłego zapalenia nadkłykcia kości ramiennej, 2 - zespołu cieśni w obrębie nadgarstka). W 2023 roku PSSE w Giżycku pod względem ilości stwierdzonych chorób zawodowych zajmowało 3 miejsce w województwie.

Ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze także wzrosła prawie dwukrotnie w porównaniu z rokiem 2022, w roku 2023 było ich 11: (5 dotyczyło rolników, 3 domownika/rolnika, 1 zgłoszenie dotyczyło osoby będącej domownikiem/przedsiębiorcą/pracownikiem wykonującym roboty publiczne/rolnikiem, kolejne dotyczyło osoby wykonującej prace na gospodarstwie i następnego pracownika naukowego z pracą w terenie, obrazuje to poniższy wykres:

Nadmienić trzeba, iż ilość zgłoszeń dotyczących podejrzenia choroby zawodowej spowodowanych ukąszeniem przez kleszcze utrzymuje się ciągle na dość wysokim poziomie (78% - 2023 r.; 75% - 2022 r., 66% w 2021 r.) w odniesieniu do ogólnej liczby zgłoszeń w danym roku. W dalszym ciągu jest różnorodność w związku ze stanowiskami pracy, gdzie występuje narażenie na ukąszenie przez kleszcze, choć znacząco dominuje rolnictwo.

Produkty kosmetyczne

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku skontrolował 12 obiektów w zakresie obrotu kosmetykami (11 kontroli planowanych, 1 kontrola po uzyskaniu informacji od WSSE w Olsztynie /podmiot z bazy CPNP z ang. portal zgłaszania produktów kosmetycznych- profil dystrybutora [mydła]/, 1 kontrola sprawdzająca).

Tylko 1 obiekt świadczył sprzedaż internetową poprzez stronę sklepu i serwis aukcyjny allegro (dystrybutor mydeł z bazy CPNP), pozostałe obiekty to sklepy stacjonarne.

- przedsiębiorca z bazy CPNP działający w ramach profilu dystrybutora

jest dystrybutorem produktów z krajów Wspólnoty, m.in.: Francji, Włoch, Grecji. Przeglądowi poddano stronę internetową sklepu. Według uzyskanych informacji przedsiębiorca ma bezpośredni kontakt z producentami mydeł z terenu Wspólnoty, dlatego dystrybuje je pomijając innych pośredników. Nie prowadzi sprzedaży hurtowej. Produkty są udostępniane na rynku dla użytkownika końcowego (konsument). Przedsiębiorca nie wprowadza produktów kosmetycznych do obrotu pod własną nazwą lub znakiem towarowym, nie zmienia też produktów już wprowadzonych na rynek w sposób mogący mieć wpływ na zgodność z obowiązującymi wymogami. Jego zadaniem jest natomiast przepakowanie z opakowania zbiorczego do jednostkowego, umieszczenie etykiety z właściwym oznakowaniem w języku polskim.

- ustalenia z pozostałych kontroli

Podczas 1 kontroli stwierdzono nieprawidłowość, która dotyczyła braku oznakowania w języku polskim na produktach przeznaczonych do włosów.

Produkty zostały zdjęte z półki sklepowej i odstawione do magazynu. Wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję administracyjną z 2 nakazami oraz decyzję płatniczą.

Przed upływem wyznaczonego terminu, strona poinformowała o wykonaniu obowiązku oznakowania zakwestionowanych produktów kosmetycznych, wówczas pracownicy Higieny Pracy dokonali kontroli sprawdzającej w sklepie, potwierdzając wykonanie nakazu.

Podczas kontroli w obiektach obrotu kosmetykami sprawdzano produkty pod względem oznakowania, zgodności odnośnie zawartości substancji zakazanych w produktach kosmetycznych (wskazanych na etykiecie), a mianowicie:

- aldehyd 2-(4-tert-butylobenzyl)propionowy, nr CAS: 80-54-6, INCI: **butylphenyl methylpropional**, inna nazwa: **lilial**;
- **pirytionian cynku**, nr CAS: 13463-41-7, INCI: Zinc Pyrithione;
- INCI: hydroxyisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde, inna nazwa: **lyral**.

W 2023 r. nie skontrolowano zakładów produkujących i/lub konfekcjonujących produkty kosmetyczne (ze względu, iż nie stwierdzono na terenie w/w obiektów), nie wystawiono mandatów, nie pobrano próbek kosm

Higiena dzieci i młodzieży

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w roku 2023 sprawował nadzór nad 59 stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zajmował się zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu podczas wypoczynku zimowego i letniego. W elektronicznej bazie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu giżyckiego zarejestrowano ogółem 259 turnusów wypoczynkowych (w roku 2022 było 256; w 2021 – 213). Większość z nich (219) zorganizowano w trakcie letnich wakacji, pozostałe turnusy (40) odbyły się w trakcie ferii zimowych.

W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku 2023 w zakładach nauczania i wychowania oraz

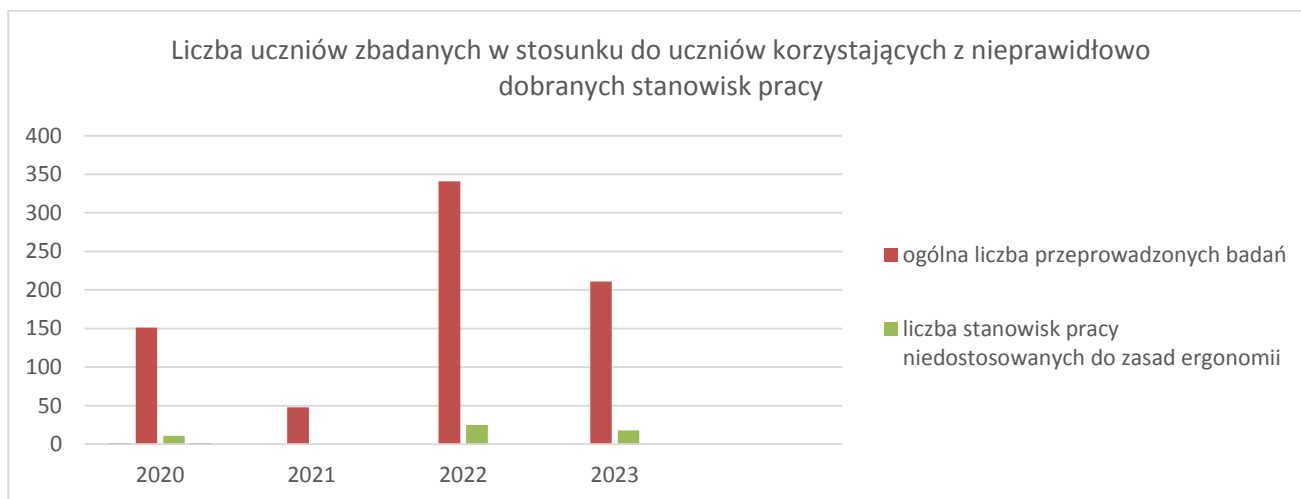
placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży pracownicy higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili ogółem 232 kontrole sanitarnych. W tym okresie wydano 17 decyzji administracyjnych, wystawiono 13 decyzji płatniczych na kwotę 822 zł, 1 postanowienie, nałożono 1 mandat na kwotę 200 zł w placówce wypoczynku. Wydano także 2 pozytywne opinie sanitarne dotyczące zapewnienia bezpiecznych

i higienicznych warunków w placówce publicznej i niepublicznej.

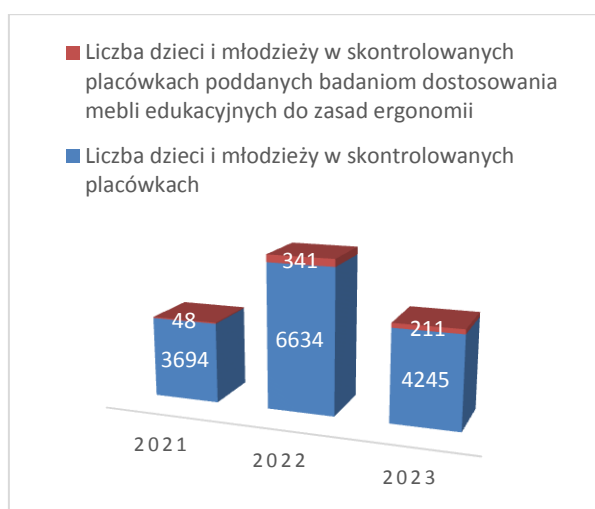
Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie powiatu giżyckiego należy ocenić jako dobry. Wszystkie zakłady nauczania i wychowania posiadają instalację wodociągową i dostęp do kanalizacji lub posiadają szambo.

W 2023 roku dokonano sprawdzenia 211 stanowisk pracy dzieci w wieku przedszkolnym i dostosowania mebli do zasad ergonomii w sześciu niepublicznych przedszkolach i klubikach na terenie miasta Giżycka i Rynu oraz Wydmin. Stwierdzono 18 stanowisk w 3 oddziałach nieprawidłowo dobranych do wzrostu dzieci. Badaniom dotyczącym dostosowania mebli do zasad ergonomii poddano 16% dzieci uczęszczających do przedszkoli, klubików i żłobków w skontrolowanych placówkach. Z przeprowadzonych badań wynika, iż tylko 8% badanych dzieci korzystała z nieprawidłowo dobranych do swojego wzrostu stolików i krzesełek. Po przeprowadzeniu badań w większości placówek była możliwość poprawy tego stanu: zmiany ustawienia stolików i krzesełek oraz dopasowania do wzrostu.

Prawidłowe stanowisko pracy (tj. stolik i krzesło), które jest właściwie ze sobą zestawione zapobiega powstawaniu wad postawy lub pogłębianiu już istniejących, a także zapewnia młodemu organizmowi komfortowe warunki w procesie uczenia się.

Poniższy wykres przedstawia przeprowadzone badania dostosowania umeblowania do zasad ergonomii wśród dzieci w skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych (żłobkach, klubach malucha, oddziałach przedszkolnych i przedszkolach).

W roku 2023 Higiena Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku przeprowadziła badania obciążenia uczniów ciężarem plecaków/tornistrów w dwóch szkołach podstawowych: miejskiej i wiejskiej; pomiary przeprowadzono u 268 uczniów z 18 oddziałów. Badanie polega na zmierzeniu wagi ciała ucznia oraz wagi jego plecaka/tornistra celem obliczenia procentowego udziału, gdzie wartością pożądaną jest 10% wagi tornistra do wagi masy ciała ucznia. Taka zależność została stwierdzona u 108 uczniów z 17 oddziałów. Waga tornistra przekraczająca 15% masy ciała ucznia została stwierdzona u 48 badanych z 10 oddziałów.

Podczas badań wypełniano formularze, które następnie przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej celem dalszego opracowywania na szczeblu wojewódzkim.

Szkoły zapewniają indywidualne szafki dla każdego ucznia lub wydzielone miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Podstawą zachowania należytych warunków sanitarnych we wszystkich placówkach jest zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków utrzymania higieny osobistej. W trakcie przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na zapewnienie ciepłej, bieżącej wody do mycia rąk i ich osuszania a także dostępu do środków higienicznych. Wszystkie nadzorowane placówki zaopatrzone były w wystarczającą ilość środków do dezynfekcji rąk, sprzętu i powierzchni.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu giżyckiego, w okresie zimy i lata w dniach wolnych od nauki organizowano wypocznik dla dzieci i młodzieży szkolnej. W okresie ferii zimowych zgłoszono 40 turnusów wypoczynku. W okresie letnich wakacji w elektronicznej bazie wypoczynku zarejestrowano 219 turnusów wypoczynkowych. Ogółem z wypoczynku zimowego i letniego, zorganizowanego w naszym powiecie w roku 2023 skorzystało 6156 dzieci i młodzieży. (w 2022 było - 5713; w 2021 r. – 3795). W trakcie trwania ferii zimowych pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży skontrolowali 33 turnusy

z 40 zgłoszonych do bazy organizatorów Kuratorium Oświaty. Obiekty w których odbywał się wypoczynek przygotowano prawidłowo, a organizatorzy zadbali o właściwe warunki sanitarne. Akcja zimowa przebiegała spokojnie i bez skarg rodziców.

Podczas wakacji skontrolowano 95 turnusów letniego wypoczynku, przeprowadzając ogółem 99 kontroli sanitarnych (w tym 2 sprawdzające i 3 interwencyjne). W nadzorowanych placówkach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny pomieszczeń i posiadanego sprzętu.

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego przez pracowników pionu higieny dzieci i młodzieży nie stwierdzono złych warunków sanitarno-higienicznych bazy noclegowej.

Poprawa stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

W wyniku prowadzonego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku z w placówkach nauczania i wychowania nadal obowiązują zasady bezpieczeństwa przeciwepidemicznego (zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej). Dotyczyły one organizacji zajęć, czyszczenia, dezynfekcji pomieszczeń i powierzchni w przypadku podejrzenia zakażenia wśród uczniów lub pracowników szkoły oraz przestrzegania procedur zapobiegania i rozprzestrzeniania się zakażeń. Placówki zaopatrzone były w wystarczające ilości środków do dezynfekcji rąk, sprzętu i powierzchni.

Działania pionu Dzieci i Młodzieży w roku 2023 w dalszym ciągu ukierunkowane były na zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwepidemicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, jak również bezpieczeństwa wypoczynku organizowanego zimą i latem.

W trakcie trwania ferii zimowych pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży skontrolowali 33 turnusy z 40 zgłoszonych do bazy organizatorów Kuratorium Oświaty. Obiekty w których odbywał się wypoczynek przygotowano prawidłowo, a organizatorzy zadbali o właściwe warunki sanitarne. Akcja zimowa przebiegała spokojnie i bez skarg rodziców.

Podczas wakacji skontrolowano 95 turnusów letniego wypoczynku, przeprowadzając ogółem 99 kontroli sanitarnych (w tym 2 sprawdzające i 3 interwencyjne).

W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego przez pracowników pionu higieny dzieci i młodzieży nie stwierdzono złych warunków sanitarno-higienicznych bazy noclegowej.

Działania pionu Dzieci i Młodzieży w roku 2023 w dalszym ciągu ukierunkowane były na zapewnieniu bezpieczeństwa przeciwepidemicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych, jak również bezpieczeństwa wypoczynku organizowanego zimą i latem.

Zwalczanie chorób zakaźnych i szczepienia ochronne

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna w powiecie giżyckim systematycznie się poprawia. Podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis.

Na podstawie zgłoszeń lekarskich zarejestrowano w 2023 roku w naszym powiecie 2045 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia (w 2022 roku – 4419), z tego hospitalizowanych było 107 osób. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2023 roku przeprowadzili 820 kontroli w tym: 702 dochodzenia epidemiologiczne, dotyczące opracowań chorób zakaźnych i 108 kontroli sanitarnych w placówkach prowadzących działalność leczniczą oraz 15 kontroli punktów szczepień.

1 lipca 2023 r. na terenie Polski został zniesiony stan zagrożenia epidemicznego spowodowany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Epidemia została ogłoszona 11.03.2020 r. po tym, jak pod koniec 2019 roku z Chin na cały świat rozprzestrzenił się wirus SARS-CoV-2, powodujący groźną, zakaźną chorobę COVID-19. Do Polski wirus ten dotarł na początku 2020 r., pierwsze zakażenie potwierdzono 4.03.2020 r. u pacjenta w Zielonej Górze. W powiecie giżyckim pierwszy przypadek zachorowania na COVID-19 odnotowano 20.03.2020r.

Potwierdzone przypadki zakażeń SARS-CoV-2 odnotowane w 2023 roku:

- Polska – **339.594** (w 2022 r. – 2.345.903)
- Województwo Warmińsko-Mazurskie - **12.258** (2022 r. – 86.018)
- Powiat Giżycki – **467** (w 2022 r. – 2.885)

Na terenie powiatu giżyckiego w 2023 roku zarejestrowano 3 ogniska zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (w 2022 r. – 13 ognisk).

Zatrucia pokarmowe

W powiecie giżyckim dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, wśród których dominuje *Salmonella enteritidis*. W 2023 roku wskaźnik zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców), wynosił 11,15. Zgłoszono 6 przypadków zakażeń pałeczką *Salmonella* (w 2022 – 17 zachorowań).

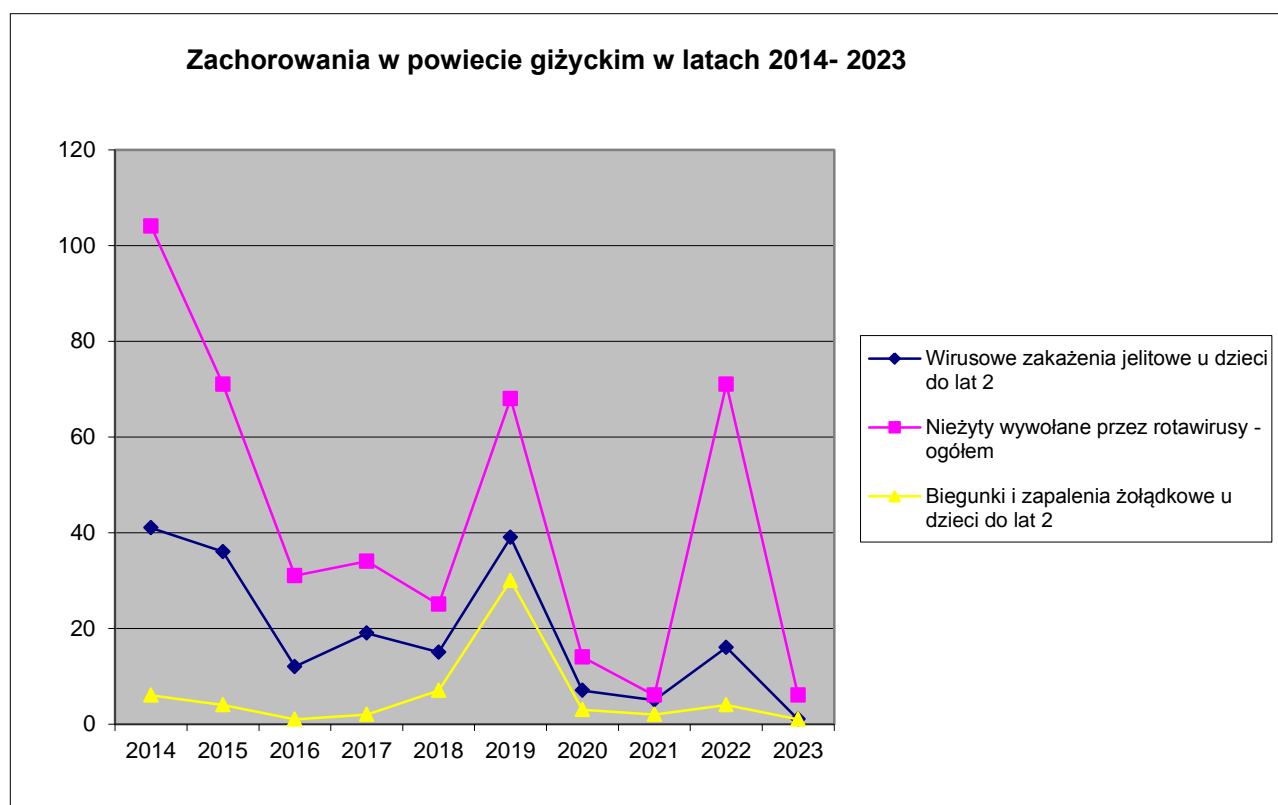
W 2023 r. nie odnotowano ognisk zatrucia pokarmowego.

**Wskaźniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na salmonellozę
w latach 2013-2022 w kraju, województwie i powiecie:**

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Polska	21,8	22,4	26,1	26,04	25,95	25,92	13,73	21,56	17,15	27,41
Województwo	25,4	23,8	18,4	23,2	19,46	19,59	15,8	20,13	17,2	19,47
Powiat giżycki	14,0	10,4	13,9	22,8	10,7	47,97	28,34	23,02	31,25	11,15

Biegunki u dzieci do lat dwóch.

Liczba biegunek u dzieci do lat dwóch wywołana przez biologiczne czynniki chorobotwórcze przedstawia się w naszym powiecie w sposób następujący:

Przyczyną największej liczby zachorowań wśród dzieci do lat dwóch w naszym powiecie były nieżyty wywołane przez rotawirusy. W 2023 roku zarejestrowano 6 zachorowań na nieżyt wywołany przez rotawirusy, 1 zachorowanie na wirusowe zakażenie jelitowe oraz 1 przypadek biegunki i zapalenia żołądkowo – jelitowego.

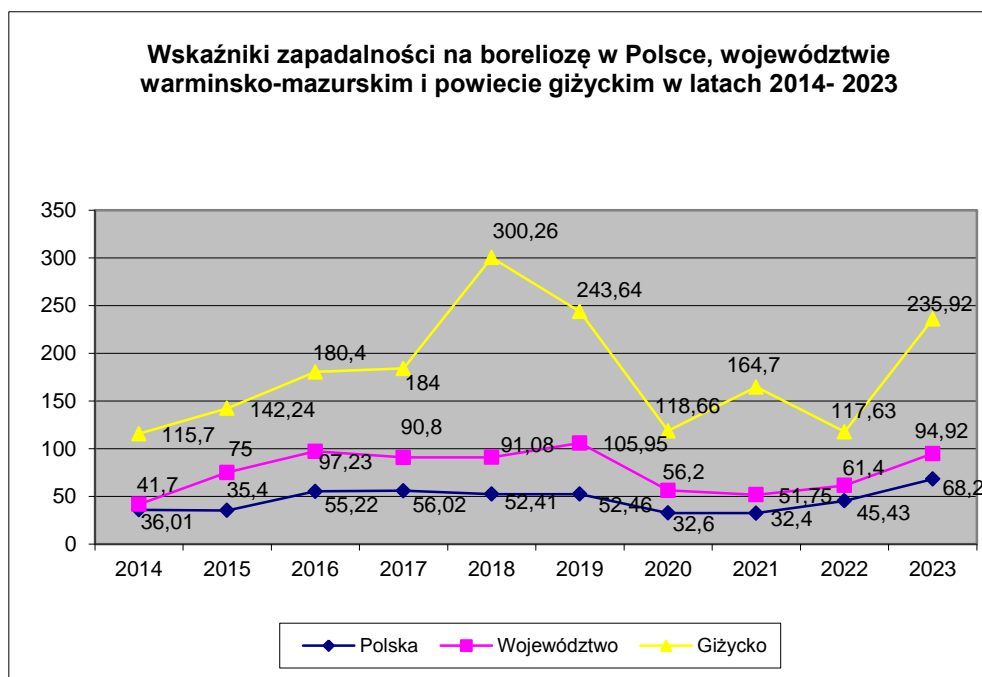
Choroby przenoszone przez kleszcze

Problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy są wysokie (ponad trzykrotnie wyższe niż w kraju i 2,5- krotnie wyższe niż w województwie) współczynniki zapadalności na boreliozę. W 2023 r. zgłoszono 127 przypadków zachorowań na boreliozę, (w 2022 roku- 64) i kleszczowe zapalenie mózgu: 12 zgłoszonych przypadków (w 2022 r.- 5).

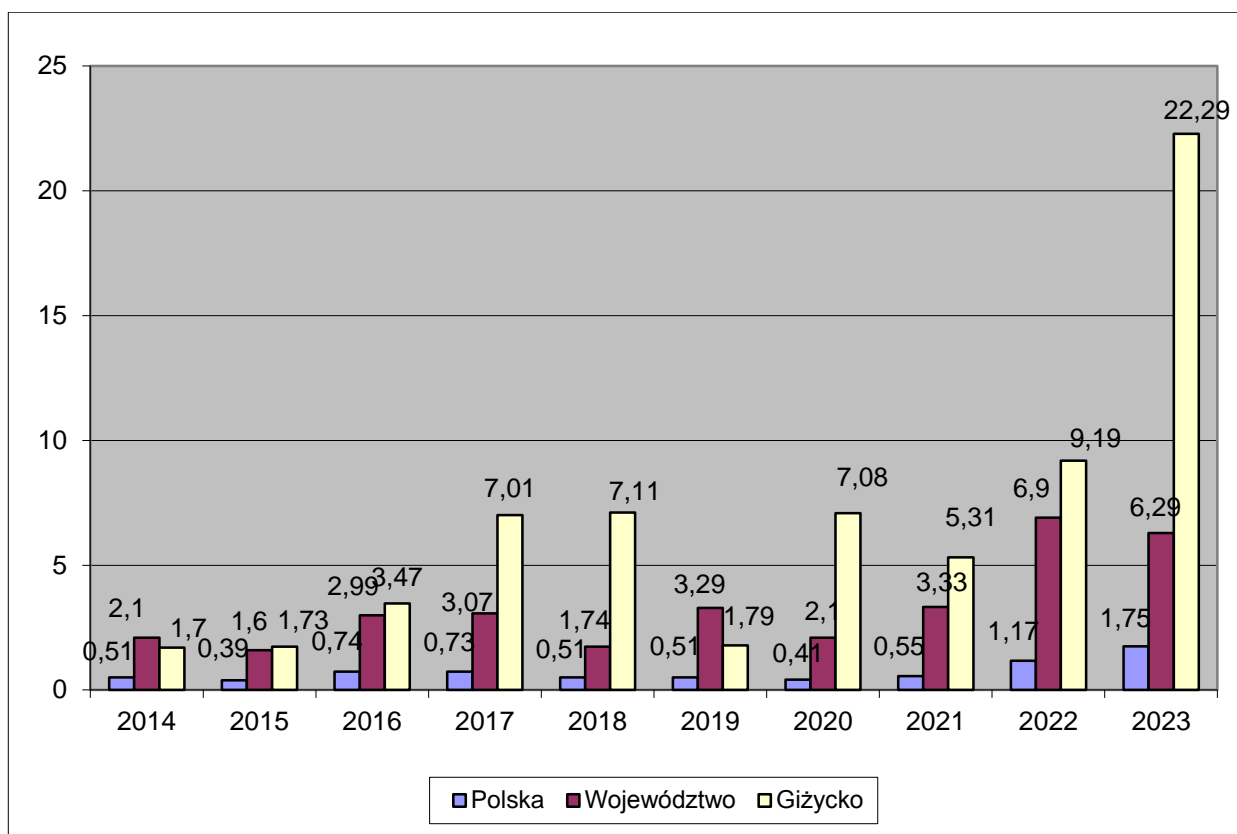
W 2023 roku nieobowiązkowym szczepieniem ochronnym przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu poddało się w powiecie giżyckim 183 osoby. Odnotowano nieznaczny wzrost liczby szczepień w stosunku do roku poprzedniego (w 2022 roku szczepieniu poddały się 144 osoby).

Lata	Ilość osób zaszczepionych
2014	173
2015	143
2016	166
2017	155
2018	188
2019	248
2020	206
2021	174
2022	144
2023	183

Wskaźniki zapadalności na boreliozę w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2023

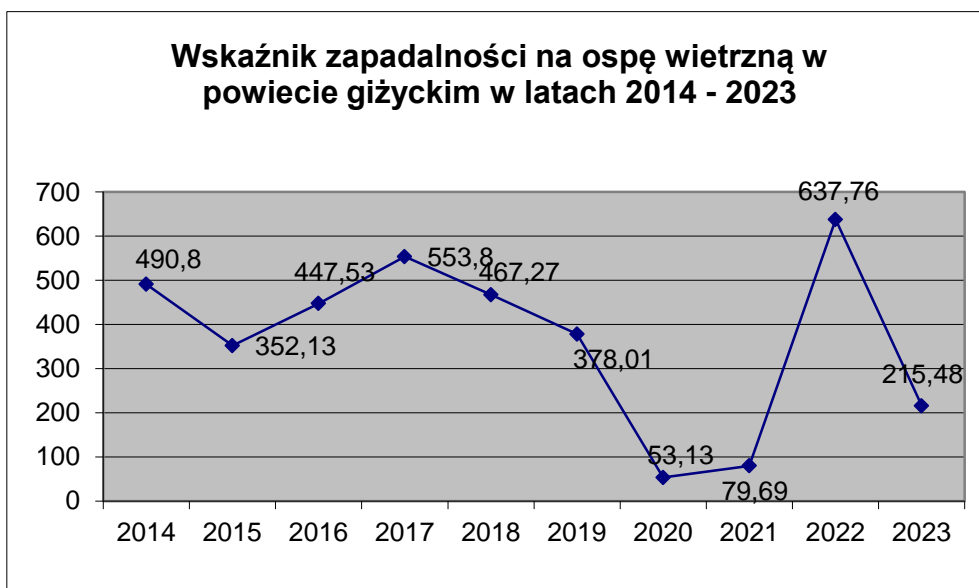

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2023

Ospa wietrzna

W 2023 roku odnotowano spadek liczby zachorowań na ospę wietrzną (z 347 w 2022 roku do 116 przypadków w 2023 roku), co przedstawia poniższy wykres:

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę

Wśród ogólnej liczby pokąsań i kontaktu osób ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę w ubiegłym roku nastąpił wzrost odsetek podjętych szczepień przeciwko wściekliznie. Większość tych osób została zakwalifikowana przez lekarzy do szczepień w wyniku pokąsania przez bezpieczne psy i koty.

Lata	Pokąsania ogółem	Ilość osób poddanych szczepieniom p/wściekliznie	Odsetek osób zaszczepionych
2014	112	33	29,5%
2015	83	18	21,7%
2016	84	10	11,9%
2017	67	28	41,8%
2018	79	17	21,5%
2019	75	30	40%
2020	72	19	26,4%
2021	76	23	30,26%
2022	72	24	33,33%
2023	71	23	32,39%

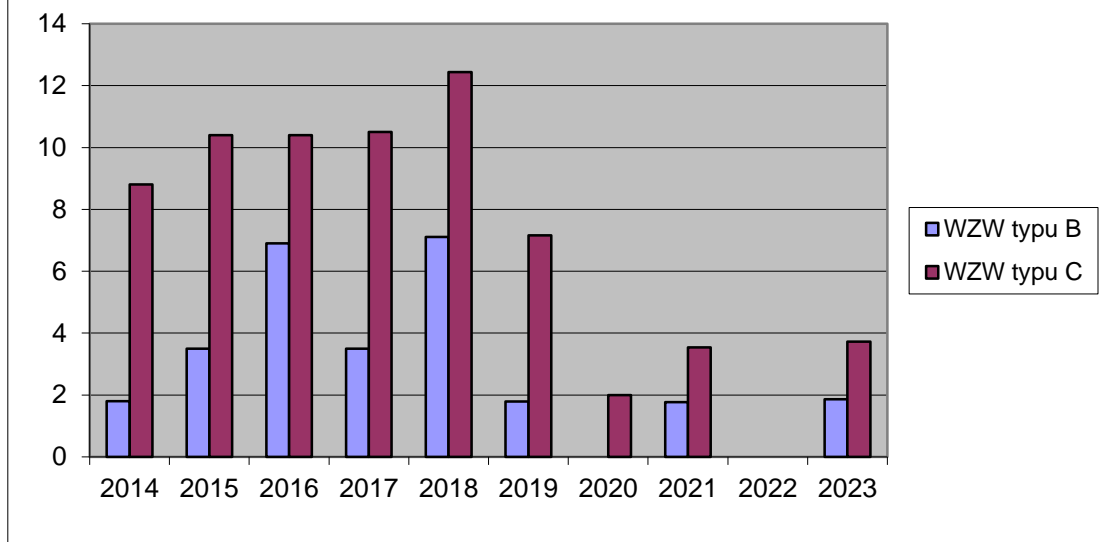
Zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C

Od kilku lat nie zarejestrowano w powiecie giżyckim zachorowań na WZW typu A (pokarmowe). W 2023 r. – odnotowano 1 przypadek zachorowania na WZW typu B (w 2022 r. – nie odnotowano zachorowań) oraz odnotowano 2 przypadki zachorowań na WZW typ C (w 2022 r. – nie odnotowano zachorowań).

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby w powiecie giżyckim w latach 2014 - 2023

Lata	WZW typu A	WZW typu B	WZW typu C
2014	0	1,8	8,8
2015	0	3,5	10,4
2016	0	6,9	10,4
2017	0	3,5	10,5
2018	0	7,1	12,4
2019	0	1,79	7,16
2020	0	0	3,54
2021	0	1,77	3,54
2022	0	0	0
2023	0	1,86	3,72

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typ B i typu C w powiecie giżyckim w latach 2014 - 2023

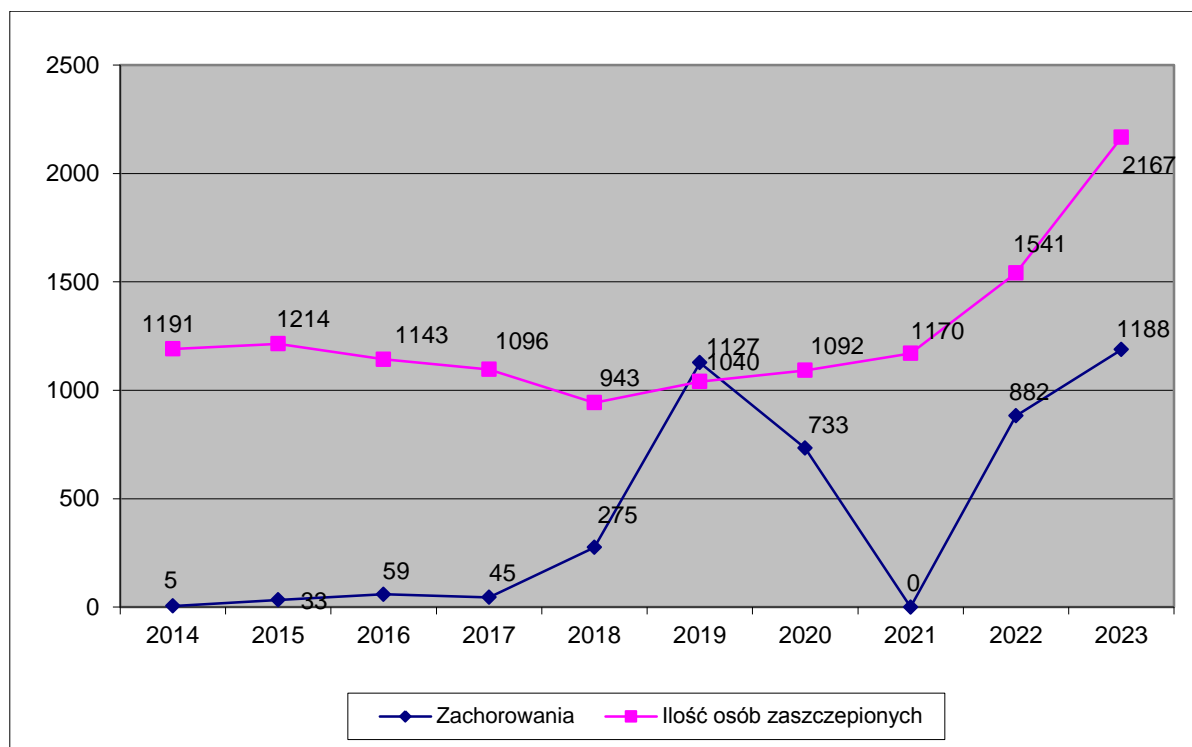
Grypa

W 2023 roku w powiecie giżyckim zgłoszono 1188 przypadków podejrzenia zachorowań na grypę, z czego 13 zachorowań potwierdzono badaniami laboratoryjnymi (w 2022 r. zgłoszono 882 przypadki podejrzeń zachorowań na grypę z czego 23 potwierdzono badaniami laboratoryjnymi).

Zgłaszane przez lekarzy zachorowania na grype w powiecie giżyckim w latach 2014 - 2023

Poniższy wykres przedstawia ilość wykonanych szczepień przeciw grypie, w stosunku do zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w naszym powiecie w latach 2014 - 2023

Od 2014 roku inspekcja sanitarna prowadzi rejestry nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę, HIV i AIDS oraz prowadzi rejestry zachorowań na choroby weneryczne, na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez placówki ochrony zdrowia.

Nowo wykryte zachorowania na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 - 2023

	Kraj											Województwo											Powiat										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Gruźlica	6936	6453	6644	5787	12,2	5300	3388	3704	4314	b.d.	164	127	157	132	123	142	89	76	86	92	8	4	4	2	1	4	0	2	3	5			
HIV	1151	1416	1459	1485	1304	1763	934	1341	2380	2905	23	29	27	30	40	38	18	19	42	40	3	0	1	1	2	1	1	2	1	0			
AIDS	154	139	116	116	121	126	43	59	131	183	6	11	9	10	12	6	4	3	6	3	0	3	1	0	2	1	1	0	1	0			
Kiła	1208	1332	1593	1567	1198	1631	722	1132	1190	2988	45	43	58	39	19	18	12	28	26	43	4	2	2	5	3	0	3	3	1	0			
Rzeżączka	455	430	390	311	246	524	250	283	601	1371	13	18	7	5	5	5	2	3	2	7	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0			

Wskaźnik zapadalności na gruźlicę, HIV, AIDS, kiłę i rzeżączkę w kraju, województwie i powiecie giżyckim w latach 2014 – 2023

	Kraj											Województwo											Powiat										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023			
Gruźlica	18,0	16,7	17,3	15,1	bd	13,7	12,2	9,7	11,4	bd	1,3	8,8	0,4	7,0	8,6	10,2	6,3	5,4	6,13	6,8	14,0	6,9	6,9	3,5	1,8	7,16	0	3,54	5,51	13,01			
HIV	3,0	3,7	3,8	3,9	3,4	4,59	2,43	3,5	6,24	7,71	1,6	2,0	1,9	2,1	2,8	2,66	1,3	1,3	3,1	2,93	5,3	0	1,7	1,8	3,6	1,79	1,77	3,54	1,84	0			
AIDS	0,4	0,4	0,3	0,3	0,31	0,33	0,11	0,15	0,34	0,49	0,4	0,8	0,6	0,7	0,84	0,42	0,3	0,2	0,4	0,22	0	5,2	1,7	0	3,55	1,79	1,77	0	1,84	0			
Kiła	3,1	3,5	4,1	4,1	3,12	8,0	3,49	5,18	5,21	7,93	3,1	3,0	4,0	2,7	bd	1,26	0,84	2	1,9	3,14	7,1	3,5	3,5	8,8	5,33	0	5,31	5,31	1,84	0			
Rzeżączka	1,2	1,1	1,0	0,8	0,64	1,37	0,65	0,74	1,57	3,64	0,9	1,2	0,5	0,3	0,35	0,35	0,14	0,2	0,1	0,51	0	1,7	0	0	0	0	0	0	0	0			

Stan sanitarno-techniczny placówek służby zdrowia

W 2023 roku inspekcja sanitarna w powiecie objęła nadzorem 131 obiekty świadczące usługi lecznicze, w tym 66 praktyk zawodowych. Przeprowadzono 108 kontroli sanitarnych. Mandatów karnych nie nałożono.

Stan sanitarno-techniczny placówek świadczących usługi zdrowotne jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe są systematycznie modernizowane i doposażano w brakujący sprzęt medyczny i urządzenia, dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Szczepienia ochronne

Sekcja epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Giżycku nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie giżyckim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 13 placówkach służby zdrowia.

W 2023 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie giżyckim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 54,64 % (wymagane >55%)

- przeciwko odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia - wykonano w 95,30% (wymagane >95%)
- szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia - wykonano w 89,47 %
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w 6 r.ż. roku życia - wykonano w 94,35 %
- przeciwko odrze, śwince i różyczce w 10 r.ż. roku życia - wykonano w 99,57 %
- przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w 14 r.ż. roku życia - wykonano w 94,69 %
- przeciwko błonicy, tężcowi w 19 r.ż. roku życia - wykonano w 96,71 %

Dodatkowo w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych uodporniono:

- przeciwko ospie wietrznej 41 dzieci uczęszczających do żłobków i klubików dziecięcych;
- przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 13 osób dorosłych.

W powiecie giżyckim cały personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych. Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór i kontrolę realizacji obowiązkowych oraz zalecanych szczepień ochronnych (Program Szczepień Ochronnych) w punktach szczepień na terenie powiatu, w tym nadzór nad realizacją Wojewódzkiego Terminarza Szczepień,
- sporządzanie powiatowego zamówienia na szczepionki oraz ich dystrybucję do terenowych punktów szczepień, prowadzenie elektronicznej formy nadzoru nad dystrybucją szczepionek,
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji,
- monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych - w 2023 roku nie zgłoszono odczynu poszczepiennego.
- nadzór nad bezpieczeństwem przechowywania preparatów szczepionkowych - szczepionki magazynowane na terenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku są w dwóch urządzeniach chłodniczych, wyposażonych w ciągły system monitoringu temperatury i wilgotności PCT-2A z powiadamianiem alarmowym. Powiadamianie o przekroczeniu bezpiecznego zakresu temperatur oraz o przerwach w dopływie prądu odbywa się poprzez wiadomości SMS wysyłane do pracownika odpowiedzialnego z szczepionki,
- sporządzanie rocznego sprawozdania o osobach uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych
- zastosowanie procedur administracyjnych w celu egzekwowania wykonania szczepień przez opiekunów prawnych (rodziców) uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych u małoletnich dzieci oraz prowadzenie rejestrów tych działań.

Powyżej średniej krajowej zrealizowane zostało również w naszym powiecie w 2023 roku wykonanie szczepień nieobowiązkowych, ale zalecanych (*nie finansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia*). Zaszczepiono 2897 osób (w 2022 roku – 2202), z czego:

- p/ grypie – 2167 osób (w 2022 r. – 1541)
(wiek 0 - 4)- 14 osób, (wiek 5-14)- 64 osoby, (wiek 15-64)- 373 osób,(wiek ≥65)– 1716 osób
- p/ wzw B – 268 osób (w 2022 r. – 264)
- p/ wzw A – 26 osób (w 2022 r. – 34)
- p/ Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu – 183 osoby (w tym 17 pracowników z Nadleśnictwa), (w 2022 r. – 144 osób)
- p/ meningokokom – 40 osób (w 2022 r. – 30)
- p/ ospie wietrznej – 44 osób (w 2022 r. – 44); 116 przypadków zachorowań w 2023 rok
- p/ durowi brzuszemu – 9 osób (w 2022 r. – 52)
- p/ zakażeniom wirusem brodawczaka – 58 dziewcząt/kobiet i 15 chłopców/mężczyzn (w 2022 r. – 24 dziewcząt i 2 chłopców)
- p/ pneumokokom – 87 osób dorosłych (w 2022 r.- 67)

Ponadto, ze wskazań indywidualnych, uodporniono w 2023 roku 752 osoby narażone na zakażenie tężcem.

Bardzo dobre wykonanie masowych szczepień populacji do 19 roku życia przeciw chorobom zakaźnym pozwoliło utrzymać tzw. zbiorowiskową odporność społeczności powiatu. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne, przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na te choroby.

Pracownicy placówek realizujących szczepienia ochronne edukują rodziców w zakresie szczepień, przedstawiają korzyści oraz ryzyko związane z metodą zapobiegania chorobom zakaźnym.

Niemniej niepokój budzą odmowy szczepień dzieci przez rodziców, którzy bez uzasadnienia odstępują od szczepień lub zwolenników tzw. ruchów antyszczepionkowych. W naszym powiecie odsetek dzieci nieszczepionych zgłoszonych w 2023 roku to 0,10 % (15 osób w tym pięcioro dzieci zaszczepiono po działaniach PPS) w stosunku do ogólnej liczby podlegających szczepieniom obowiązkowym do 19 r. ż (9141 osób).

W 2023 roku wystosowano pisma z informacją, o obowiązku szczepień ochronnych do dwadzieścioro pięciorga rodziców z czego dziewięcioro z rodziców zaszczepiło swoje dzieci. W przypadku braku reakcji ze strony zobowiązanych do szczepień, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku przesyła pisemne upomnienia. W 2023 roku wystawiono 24 upomnień do rodziców.

Ogółem od 2010 roku nie zaszczepiono w naszym powiecie 94 dzieci (każdy przypadek jest rozpatrywany i analizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, w większości przypadków podjęto działania administracyjno – egzekucyjne).

W 2023 roku wystawiono 11 tytułów wykonawczych, które skierowano wraz z wnioskami o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do Warmińsko - Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Od 1 czerwca 2023 roku rozpoczęto w Polsce program powszechnych, bezpłatnych szczepień nastolatków przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV), który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Powszechny program szczepień HPV dla dzieci i młodzieży w wieku 12 i 13 lat, jest skierowany do dziewcząt i chłopców po 11 roku życia do ukończenia 14 roku życia. W Polsce w powszechnym programie szczepień przeciw HPV bezpłatnie dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. W 2023 roku skorzystało z tego programu 268 nastolatków. Program będzie kontynuowany w 2024 roku.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, dotyczy zakresu określonego w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz.416).

Działania podejmowane były na wniosek organów administracji samorządowej lub inwestorów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej na różnych etapach procesu inwestycyjnego między innymi poprzez:

- uzgadnianie i opiniowanie:

-miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i

kierunków zagospodarowania gminy,

-warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,

-dokumentacji projektowych dotyczących budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych;

- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- opiniowanie na etapie oceny oddziaływania na środowisko,
- udzielanie informacji o podstawowych wymaganiach sanitarno-higienicznych ze wskazaniem właściwych aktów prawnych.

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał 39 opinii i uzgodnień w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym 13 dotyczyło wydania opinii co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 26 dotyczyło uzgodnienia zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym: 1 opinia o projekcie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i 1 opinia **negatywna** (dotycząca miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Gajewo, gmina Giżycko z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne – zlokalizowanej w strefie pośredniej ujęcia wody „GAJEWO”). Wszystkie opracowania obejmowały sporządzanie nowych jak i zmianę

istniejących dokumentów i dotyczyły m.in. określenia sposobu zagospodarowania terenu czy wprowadzenia rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz zakazów i nakazów gwarantujących prawidłowe funkcjonowanie w celu ochrony i zabezpieczenia środowiska naturalnego oraz prawidłowego funkcjonowania sąsiednich terenów o różnym przeznaczeniu. Uwzględniano przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, skutki oddziaływania na mieszkańców oraz szczególną uwagę zwracano na sposób zaopatrzenia w wodę pitną, gospodarkę wodno-ściekową i gospodarkę odpadami.

W 2023 r. dokonano 12 uzgodnień pod względem wymagań higieniczno-sanitarnych dokumentacji projektowej w tym: 5 opinie o projektach żywnościowo-żywnościowych, 1 dotyczyło obiektu użyteczności publicznej, 1 opinia dotyczyła obiektu poprawy zdrowia, 1 dokumentacja dotyczyła opieki nad dziećmi, 4 opinie o zakładach pracy.

W 2023 roku dokonano 98 kontroli, w tym: 70 kontroli tzw. „odbiorowych” i 10 w trakcie realizacji obiektu budowlanego oraz 18 kontroli z innymi działaniami merytorycznymi stacji.

W ramach zadania nałożonego przez zapisy art. 56 ustawy Prawo budowlane, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku zajął stanowisko w sprawie dopuszczenia do użytkowania 28 obiektów budowlanych. W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia, pod kątem zgodności z dokumentacją projektową pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych. Zaobserwowano, że nowe obiekty realizowane były zgodnie z zatwierdzonymi projektami budowlanymi.

W 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w związku z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - wydał 42 opinie sanitarne: w tym 37 opinii o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 2 opinie o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określił zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (budowa portu w m. Wilkasy, rozbudowa drogi krajowej nr 63 na odcinku Giżycko-Miłki) oraz 3 opinie sanitarne w sprawie uzgodnienia warunków realizacji z określeniem warunków realizacji *{stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji i miejsc przetwarzania pojazdów oraz punktu zbierania odpadów (odpadów wytwarzanych w procesie demontażu pojazdów i złomu), budowa 6 obiektów inwentarskich do chowu brojlera kurzego, obręb Radzie, gmina Wydminy, budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 6 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną obręb Mazuchówka, gm. Wydminy (wymóg Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska)}*.

Podsumowując działania podejmowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy stwierdzić, że liczba spraw załatwiona w 2023 roku kształtuje się na wyższym poziomie niż w latach poprzednich, co spowodowane jest sytuacją po pandemiczną COVID-19 oraz ponownym otwarciem różnych branż.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Podstawą działalności w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia jest Narodowy Program Zdrowia oraz Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej, zdrowotnej oraz potrzeb terenu.

W celu poprawy stanu zdrowotnego, zwiększenia jakości życia oraz kreowania zdrowego stylu życia społeczności powiatu giżyckiego, w 2023 roku kontynuowano realizację ogólnopolskich i wojewódzkich programów edukacyjnych. Realizowano również szereg interwencji nieprogramowych, które dotyczyły m.in.: profilaktyki chorób zakaźnych, prawidłowych nawyków higienicznych, profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, bezpiecznego wypoczynku zimowego i letniego oraz innych problemów zdrowotnych wynikających z sytuacji epidemiologicznej.

Tematyka zdrowia i zdrowego stylu życia realizowana jest przez placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki służby zdrowia przy pomocy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz lokalnych samorządów.

W 2023 roku w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Giżycku realizowane były następujące programy edukacyjne:

Lp.	Nazwa interwencji programowej	Opis treści działań programowych	Liczba odbiorców programu
1.	<p>Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”</p> 	<p>W powiecie giżyckim, w roku szkolnym 2022/2023 realizowano III edycję programu dla przedszkoli pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, przygotowanego w porozumieniu pomiędzy Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a Głównym Inspektorem Sanitarnym. Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 5-6 lat, rodzicom i opiekunom oraz nauczycielom wychowania przedszkolnego.</p> <p>W ramach programu pracownik PSSE w Giżycku przeprowadził 2 wizytacje oceniające realizację programu.</p>	<p>Program realizowany był przez 4 przedszkola. Uczestniczyło w nim łącznie 327 dzieci w wieku przedszkolnym i 96 rodziców.</p>
2.	<p>Program „Czyste powietrze wokół nas”</p> 	<p>Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub, gdy dorośli palą przy nich tytoń.</p> <p>Program realizowany jest przez, przedszkola i oddziały przedszkolne.</p> <p>W ramach programu pracownik PSSE w Giżycku przeprowadził 2 wizytacje oceniające realizację programu.</p>	<p>Program realizowany przez 4 placówki. 193 odbiorców programu – dzieci uczęszczające do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych oraz ich 75 rodziców.</p>

3.	<p>Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.</p> 	<p>Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV wśród ogółu społeczeństwa, poprzez realizację programów i kampanii informacyjnych.</p> <p>PSSE w Giżycku poprzez dystrybucję materiałów, spotkania edukacyjne oraz umieszczanie informacji dotyczących profilaktyki HIV/AIDS prowadzi całoroczne działania profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa.</p>	<p>1.600 odbiorców działań programowych oraz kampanii społecznych.</p>
4.	<p>Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”</p> 	<p>Celem programu „ARS, ...” jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.</p> <p>Program skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców.</p> <p>W powiecie giżyckim program realizowany był przez 1 szkołę ponadpodstawową, w której odbyła się wizytacja programowa.</p>	<p>24 odbiorców działań programowych.</p>
5.	<p>Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Światowy Dzień Bez Tytoniu - Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu 	<p>PSSE w Giżycku poprzez spotkania edukacyjne, szkolenia, stoiska promocji zdrowia oraz umieszczanie na stronie internetowej informacji dotyczących profilaktyki tytoniowej prowadziła całoroczne działania profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa.</p> <p>Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu w 2023 roku odbywały się pod hasłem „Potrzebujemy żywności, nie tytoniu”, które zwracało uwagę na to, iż uprawa tytoniu szkodzi naszemu zdrowiu, zdrowiu rolników i zdrowiu planety. Przemysł tytoniowy przyczynia się do światowego kryzysu żywnościowego.</p> <p>Informacje na temat ŚDBT były zamieszczane na stronach internetowych lokalnych urzędów.</p> <p>Wiadomości o obchodach ŚDBT przesłano również do placówek służby zdrowia oraz placówek nauczania i wychowania.</p> <p>Celem Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu w Polsce jest zwiększenie świadomości nt. skutków palenia papierosów, motywowanie palaczy do zerwania z nałogiem oraz ukazanie korzyści z życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.</p> <p>W ramach „Światowego Dnia Rzucania Palenia” PSSE w Giżycku prowadziła zajęcia edukacyjne z młodzieżą szkół powiatu giżyckiego.</p>	<p>Działaniami dotyczącymi profilaktyki palenia tytoniu, w tym Światowego Dnia Bez Tytoniu i Światowego Dnia Rzucania Palenia objęto 3.275 osób.</p>

6.	<p>Program „Wybierz życie- Pierwszy krok</p> 	<p>Wybierz Życie – Pierwszy Krok” to program edukacyjny obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy, oparty jest na stworzeniu świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywołanych zakażeniem wirusem HPV u młodych ludzi.</p> <p>W ramach programu prowadzono zajęcia edukacyjne wśród młodzieży oraz dystrybuowano materiały dotyczące profilaktyki zakażeń HPV.</p> <p>Przeprowadzono 1 wizytację.</p>	<p>W programie wzięło udział 411 uczniów i ich rodziców z 2 szkół ponadpodstawowych.</p>
7.	<p>Program „Podstępne WZW”</p> 	<p>Program edukacyjny skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV.</p> <p>W ramach programu organizowano zajęcia edukacyjne z młodzieżą, szkolenia oraz narady z koordynatorami szkolnymi. Zorganizowano również punkty promocji.</p>	<p>W programie wzięło udział 2 szkoły ponadpodstawowe 225 uczestników</p>
8.	<p>Program „Znamie! Znam Je?”</p> 	<p>„Znamie! Znam je?” – jest to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych klas I-II wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.</p> <p>W ramach programu organizowano zajęcia edukacyjne z młodzieżą, szkolenia oraz narady z koordynatorami szkolnymi. Zorganizowano również punkty promocji.</p>	<p>W programie wzięło udział 2 szkoły ponadpodstawowe 369 uczestników</p>
9	<p>Program „Trzymaj Formę !”</p> 	<p>Celem "Trzymaj Formę!" jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.</p> <p>W ramach programu organizowano zajęcia edukacyjne z dziećmi i młodzieżą, szkolenia z koordynatorami szkolnymi i punkty promocji.</p> <p>Przeprowadzono 4 wizytacje.</p>	<p>W programie wzięło udział 839 uczniów z 9 szkół podstawowych</p>

W roku 2023 r. działania edukacyjne realizowane były także poprzez następujące interwencje nieprogramowe i akcje informacyjno-edukacyjne:

10.	<p>Szczepienia ochronne</p> 	<p>PSSE w Giżycku prowadziła działania promujące szczepienia ochronne.</p> <p>Dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne, organizowano stoiska promocji zdrowia. Ponadto zamieszczano informacje dotyczące szczepień ochronnych na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Giżycku</p>	<p>670 odbiorców działań profilaktycznych skierowanych do ogółu społeczeństwa</p>
-----	--	--	--

11.	Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych/dopalaczy 	Działania podejmowane w ramach profilaktyki używania substancji psychoaktywnych polegały głównie na prowadzeniu zajęć edukacyjnych z młodzieżą oraz organizacji punktów promocji zdrowia, w których wszyscy zainteresowani mogli uzyskać informacje na temat negatywnych skutków zdrowotnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych.	3.275 uczestników działań profilaktycznych.
12.	Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły” 	Celem działań prowadzonych w ramach akcji „Moje dziecko idzie do szkoły” było min.: podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, uświadomienie rodzicom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych dzieci. W ramach Akcji „Moje dziecko idzie do szkoły” organizowano spotkania z rodzicami, stoiska promocji zdrowia, w których dystrybuowano materiały dla rodziców dzieci, które rozpoczną naukę w klasach I szkół podstawowych	442 uczestników działań profilaktycznych.
13.	Światowy Dzień Zdrowia 	Hasło obchodów w 2023 r. brzmiało: „Our planet, our health - Nasza planeta, nasze zdrowie” PSSE w Giżycku prowadziła działania informacyjno-edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży szkół podstawowych i średnich.	Działania profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa 410 osób uczestniczyło w zajęciach edukacyjnych.
14.	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach 	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach jest coroczną europejską inicjatywą w zakresie zdrowia publicznego, która odbywa się w dniu 18 listopada w celu podniesienia świadomości na temat zagrożenia dla zdrowia publicznego, jakim jest oporność na antybiotyki, oraz racjonalnego stosowania antybiotyków. W ramach obchodów zorganizowano zajęcia edukacyjne dla młodzieży. Informacje dotyczące obchodów zamieszczano na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Giżycku.	Działania profilaktyczne skierowane były do ogółu społeczeństwa.
15.	Edukacja żywieniowa 	Podstawowym celem działań podejmowanych przez pracowników PSSE w Giżycku było zachęcenie społeczeństwa do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych, podniesienie ich wiedzy w zakresie wpływu żywienia na zdrowie. Organizowano: - stoiska promocji zdrowia, - zajęcia edukacyjne - dystrybuowano materiały informacyjno- edukacyjne	Działania profilaktyczne skierowane były do ogółu społeczeństwa 2.725 osób uczestniczyło w spotkaniach edukacyjnych.

16.	<p>Propagowanie zasad higieny osobistej</p> 	<p>Podstawowym celem podejmowanych działań było promowanie zdrowia i higienicznego trybu życia. Głównymi działaniami podjętymi w ramach propagowania zasad higieny osobistej była organizacja zajęć edukacyjnych oraz stoisk promocji zdrowia skierowanych do różnych grup odbiorców.</p>	<p>2.300 odbiorców działań profilaktycznych.</p>
17.	<p>Profilaktyka chorób odkleszczowych</p> 	<p>Celem podejmowanych działań było zmniejszenie liczby zachorowań na choroby przenoszone przez kleszcze na człowieka oraz podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie chorób odkleszczowych. Prowadzono zajęcia edukacyjne, organizowano stoiska promocji zdrowia, przekazywano materiały informacyjno- edukacyjne, zamieszczano informacje na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Giżycku.</p>	<p>Działaniami profilaktycznymi objęto 1.900 osoby.</p>
18.	<p>Akcja „Zdrowe Wakacje”</p> 	<p>Celem akcji było zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń dzieci i młodzieży przebywających na obozach i koloniach letnich. W ramach akcji letniej prowadzono zajęcia edukacyjne wśród uczniów szkół powiatu giżyckiego i uczestników wypoczynku letniego. Zorganizowano dwa punkty promocji tj. Festyn w Bogacku i Bajkowe Lato w Giżycku. Informacje dotyczące bezpiecznego wypoczynku zamieszczano na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Giżycku, jak również przesyłane były do organizatorów wypoczynków drogą mailową.</p>	<p>Działaniami prowadzonymi w ramach akcji zostało objętych łącznie: 1.694 osób.</p>
19.	<p>Bezpieczny wypoczynek zimowy</p> 	<p>Każdego roku podczas ferii zimowych Państwowa Inspekcja Sanitarna przystępuje do realizacji akcji zimowej. „Bezpieczne ferie”. Akcja kierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Przedsięwzięcie służy zapewnieniu jej adresatom bezpiecznego i zdrowego wypoczynku w okresie zimowym.</p>	<p>Działania profilaktyczne skierowane były do ogółu społeczeństwa Edukacją objęto 258 osób.</p>

Realizacja działań oświatowo-zdrowotnych w 2023 roku polegała głównie na edukacji dzieci i młodzieży, w zakresie istotnych zagadnień zdrowotnych, takich jak profilaktyka chorób zakaźnych i niezakaźnych, profilaktyka uzależnień czy też zasad zdrowego stylu życia.

Informacje z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej przekazywano na bieżąco do lokalnych urzędów, jak również umieszczano na stronie internetowej, Facebooku i tablicy informacyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Giżycku.

Prowadzono szeroką współpracę z placówkami oświatowymi oraz innymi instytucjami publicznymi powiatu giżyckiego. Poprzez poradnictwo metodyczne i dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych wspierano szkolnych koordynatorów programów profilaktycznych, przez co docierano również do rodziców dzieci i młodzieży szkolnej.

Współpracowano z:

- Starostwem Powiatowym w Giżycku
- Komendą Powiatową Policji w Giżycku
- Komendą Straży Pożarnej w Giżycku
- Nadleśnictwem Giżycko
- Placówkami nauczania i wychowania
- Podmiotami leczniczymi
- Melo-radio Giżycko

***Dziękujemy przedstawicielom wszystkich instytucji, organizacji, stowarzyszeń,
którzy wspierali nas w 2023 roku w działalności prozdrowotnej na terenie naszego powiatu,
a także wszystkim placówkom oświatowym za rzetelne działania
w ramach programów profilaktycznych***

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Giżycku***